

Під розвагу делегатам на сегорічну Конвенцію.

1.

В McKeesport, Pa. на все-народнім вічу дня 14-го серпня с. р. прийнято одностайно таке: „Внести просьбу на сегорічний Конвенції Р. Н. Союзу, щоби ся організація подбала і в власнім аряді щиро заняла ся не тільки матеріальною допомогою для своїх членів, але також потребами дітей наших в Америці (Молодечий Союз) їх моральними і просвітними справами“.

Здаєсь не від річи тай і на часі буде бодай як-так розважити сю петицію, і підготувати пп. делегатів до сегорічного її порішення.

І чогож то McKeesport-ські вічевики, а з ними і всі щирі Русини доматають ся від Р. Н. Союзу?

Они домагають ся від своєї одинокої, рідної організації повної батьківської опіки. За мало для них сама грошева поміч; таку подасть їм і чужа організація; они жадають від Тебе, Р. Н. Союзе, щось важніше: батьківського проводу на тій чужині в культурно-суспільнім житю.

І я признаю їм під тим зглядом повну рацію. Нині, більш як гроша потрібно нам культури! культурою тільки живуть народи, а без неї і з грішми загибають!

Тому то ся петиція дуже а дуже важна, і не сьміємо її мовчки пропустити і нічим, або лише сим-тим збути!...

Діяльність Р. Н. Союзу для нашого народу дуже користна, але і позіставляє ще дуже багато до бажаня. А вже найсумнійше стоять справи „Молодечого Союзу“. Я ось запитаю: Що дає Р. М. Союз для тих своїх дрібних членів, для тої нашої будучности? Що вони мають з їх організації? От і все: Коли з них котрий умре, то родичі його дістають якийсь там „цент“ на похорон, або... частійше, чи не на що гіршого...

Батьку, мати, застановить ся над сим! Помре ваша дитина, то дістанете по ній кілька мізерних доларів; а коли жие, то що маєте для неї? Чи не добре булоб, щоб за тих кілька центів вашу потіху-дитину чогось пожиточного навчити та морально виховувати хотий би навіть по її смерті прийшлося і менчу дістати підмогу. Ой здаєсь мені що так. Тому скажу: Р. Н. Союз повинен заопікуватись своєю дитиною „Молодечим Союзом“, для своєї власної користи.

Не в силі Р. Н. Союз подбати нині о повне провадження і виховане своїх дітей-членів, то нехай-же бодай по теперішній зможі про них подбає.

Нехай видає і для них яку відповідну газетку, практичні підручники шкільні та книжочки поучаючого

змісту. Тим чином піддержить їх при матерній мові, познакомять з неодним рідним, в неоднім поучить, та заохотить, підготує, і поведе простенькими стежками на рідню ниву до весільної, народної праці. Нехай заводить для них читальні і товариства молодечі, щоби згуртувати їх в купку і привчати до любови і народної солідарности.

Нехай уряджує для них вечериці, забави, прогульки, виїздки в сусідні значтійші місцевости, чим розвеселить, зацікавить тай поучить їх в неоднім, а частенько і живим приміром вказе їм дорогу і спосіб до ліпшого, практичнішого життя...

Чи не здалоб-ся се для наших діточок? Як думаєте, Родимці? Чи не радувалоб ся ваше серце, колиб ваша дитина будь читала, будь оповідала що там в її газетці написане, що вона де бачила, пізнала, чого навчилася. Здаєсь, що так! Єслиж так, то просить всі Р. Н. Союзу, нехай не залишить своєї справи а щирійше ще як о старших братів-членів, нехай подбає о той наш Цвіт народний „Молодечий Союз“, аби сотками тисячами для народної справи не пропадав марно отут на чужині.

Алеж і для старших своїх братів-членів міг би Р. Н. Союз де в чім прислужитись. От приміром кількох тут наших фермерів, кількох властителей домів та бодай малого городця, подвіря; чи не вдячні були-б вони, єслиб Р. Н. Союз в своїй „Свободі“ поучив їх в якій там їм потрібній галузі господарства. Користне плеване дерев і куців овочевих, ярин і пожиточних рослин, годівля дробу та інших домашніх звірят. вибір деякого промислу домового, те все, хотьби в найменшій розмірі але умістно проваджене, причинило би ся не мало до поліпшення життя-буття неодного з наших заточенців. А нашим людям брак знання в тім напрямі тай не мають де про таке розвідатись. Нехайби отже Р. Н. Союз поміг їм і на тім поли в своїй газеті „Свободі“.

Одним словом в „Свободі“ належалоби подавати більше відомостей і вказівок з практичного домашнього і суспільного життя, щоби і наших осьвідомити і зацікавити з культурно-економічним поступом тутешнього світа.

От такі гадки даю під розвагу вашу, Родимці.

Єсли промавляєте за ними, то поручить своїм делегатам, узгляднити на сегорічний Конвенції сі ваші пекучі потреби а так бодай що-то рушамо в перед.

Дмитро Андрейко.

2.

Philadelphia, Pa.

Вп. Делегати зволють ласкаво застановити ся над сим:

1) Аби перестати видавати словенську газету „Свободу“. Ся газета коштує багато гроша а мало єз неї хісна. Ліпше побільшити руську „Свободу“, котраб принесла членам Р. Н. С. більше пожиточних та поучаючих статей.

2) Щоби орган Р. Н. Союзу „Свобода“ помішувала більше поучаючих статей, а найбільше новин із старого краю.

3) Щоби застеречи ся перед видатками в будучині які має тепер Р. Н. Союз, то по моїй гадці потрібно аж двох редакторів, директорів, менаджерів. Чи не ліпше було, щоби одному редакторови віддати усяку роботу входячу в обсяг редакції, експедиції, адміністрації, управи друкарні і т. д. Такий редактор мусів би зложити кавцію або заруку і він один може усе точно сповняти, без великих видатків, які друкарня тепер має.

4) Місця опорожнені по директорі та менаджерови будуть і надалше під рукою контрольної комісії, яка точно буде контролювати друкарню „Свободи“ як і до сего часу.

Отсих пару проєктів подаю Вп. членам Р. Н. С. і Вп. п. Делегатам під розвагу.

М. Довбенко чл. Від. 45

В обороні правди.

За то, що я в 34. ч. „Свободи“ публично запитав ся і пригадав д. Гр. Шагалі за тих \$27.50, котрі лишили ся в его руках, і більше як рік лежать у него, дісталась мені не аби яка відправа. Тому ж я прошу Хвальну Ред. „Свободи“ не відмовити мені місця на отсих кілька слів в обороні правди, і чести, яка так само мені дорога, тим більше, що я її нікому не відбираю.

На мою пригадку „Філадельфійським патріотам“ в 35. ч. „Свободи“ появилася відповідь під заголовком: „В обороні чести“, котру написав д. Р. Слободян.

Пише він, що будьто я накинув ся на д. Гр. Шагалу, і нап'ятував його начеб то д. Г. Ш. присвоїв собі гроші зібрані на ф. М. Січинського, та рівночасно зазначив, що „Бабій не має найменшого права упоминатись о тіх гроші, бо він не є головою ані Пітсбургського ані Філадельфійського Комітету“! Сьмішне і дивне оправдане.

Добродію Р. Слободян! Мені мало що розходить ся о то чи Ви мене узнаєте за голову, або ні якихсь там Комітетів. Гроші зібрані публично підходять під публичний осуд і кожний хотийби він мешкав в Сан Франціско має право запитатись і домагати ся здання з них справоздання. Крім сего багато людей гадало, що сі гроші, зібрані на вічу в Філадельфії, находить ся у мене і певно і Пітсбургські патріоти так гадали. Тому не можете мені взяти сего за зле, що я посьмів ся упінути о народний гріш.

Пишете, і признаєте, що „на вічу Філадельфійським ухвалено порозуміти ся з Пітсбургськими патріотами, і аби одна часть зібраних грошей лишалась тут, в Америці, на ф. М. Січинського, та гроші зібрані в Пітсбургу лежали у тамтешнього касієра; для чогож отже Філадельфійські не могли очікувати відповідної хвилі в банку“. Добре. Але прошу подивитись, що зробив Пітсбургський Ком. протягом одного року, а що Ви? Та з другого боку чиж оплатилось таку малу суму затримувати в банку „до відповідного часу“? З того хіба виходить, що Ви нікому не вірите, лишень собі самим... а се кидає гарне світло на Вашу народну солідарність.

Пишете далше, що я промакнув ся в своїй пригадці, пишучи, що „Комітет нічо не зробив, і що Б. як голова та ініціатор не дав ані цента і нічо не зібрав“. Запитує Вас, д. Р. Слободян з відки Ви се знаєте, що я не дав ані цента на ту ціль? Що вас се може обходити, що я згадав за недбайливість Комітету, коли Ви не були навіть членом в Комітеті? Чи я причинив ся якою лютістю, або не причинив ся, не буду хвалитись, як Ви хвалитесь, бо хвалити самого себе се сьмішне. Однаковож щоби Вас успокоїти, то пригадаю хотьби і се, що я, своїми центами оплатив посылку грошей до старого краю; хіба вже тепер ніяк не можете заперечити, що „Бабій не дав ані цента“.

Не я промакнув ся в своїй пригадці, але Ви самі промакнулись, бо навіть забулись, чи може навіть не читались Ухвали Головного Пітсбургського Комітету з р. 1909 з 27. мая, як се сама Редакція „Свободи“ Вам нагадала. Далше я не писав, що на вічу було зібрано аж \$85.00 але \$55.00. Та Ви заперечуєте, та твердите, що на вічу було зібрано лише \$34.00 відчиславши розходи, а по вічу доперва з комітетових (С. Д.) зібрав \$20.15. Так єсть, і сему я і не перечу. Д. С. Демків поза вічом зібрав туку суму, але від кого? Від тих людей, котрі були на вічу, котрі приобіцяли дати жертви, а \$10.00 жертвувало Тов. Любов. від. 45. Р. Н. С.; так само і я мав зібраних \$2.25 від тих, котрі приобіцяли дати на вічу. Отже деж ті гроші мав зачислити? Інакше не виходило як разом взяти цілу суму як зібрану на вічу.

Ми всі три, то є дд. Гр. Шагала, С. Демків та я, обрахували і гроші розділили по пів \$27.50 поручено мені післати до старого краю, а 27.50 лишилось у касієра, та котрі то гроші мали бути вже давно в Пітсбургу.

Далше неправдою єсть, аби я когось намовляв, або комусь писав, аби сім грошей не засілати до Пітсбурга, а лиш відіслати до старого краю на якусь там иньшу ціль, але правдою є, що я своїм часі писав д. Шагалі, і секр. д. С. Демковому, що коли вони не хотять, або боять ся післати сі гроші до Пітсбурга (бо так д. С. Демків мені писав, що „не довіряють Пітсбургському Ком.“) то най зашлють до краю, на Фонд Олени Січинської і най оголосять се в „Свободі“, аби вже раз устали всякі поговірки і не довіріє; а по друге, се не гарно держати народний гріш так довгий час. Та видко, що д. Слободян сі листи використав фальшиво. Що хтось з Філадельфії посьмів в „Союзі“ запитатись о народний гріш зібраний на вічу, то рівнож д. Р. Слободян се виключно приписує „бо хтось там не був певний, чи Бабій гроші заслав до краю чи лишив у себе“; я читав сю замітку, та там не знайшов зовсім подано, чи Бабій гроші заслав до краю, або ні, але виразно знайшов запит де поділась загальна сума з віта Філадельфійського; мою особу цілком не порушено в сій дописі. І по щож тут крутити, і накидатись на когось за те, що посьмів правду написати.

Тії слова „Шершеня“ котрі Вам припоминають ся „де діл мало і роботи, там богацько крикну“, як раз до Вас відносять ся. Кричати і говорити знаєте багато, а до роботи, чи то церковної, чи народної — то пожаля се Боже.

В кінці заявляю, що я д. Гр. Шагалі не закидував ані не закидую ніякого злодійства, не посягаю його зовсім що будьто він сковав народні гроші до своєї кишені, але ще раз заявляю, що як Русин я мав повне право і сьвятий обовязок запитати ся про гроші зібрані на народну ціль та що се не гарно більше як рік держати у себе народний гріш. На се, що д. Гр. Шагала мене не послушав, як голова Комітету Філадельфійського, я грішний нічого не пораджу, бо у мене нема 86 § як у Архiepіскупа Платона, а головою мур не перебеш.

З поважанем

Мих. Бабій.

Сердечна подяка.

Почуваємо ся до милого обвязку зложити дорогим нашим крайнам і крайнкам зложившим на наш поклик гойні жертви на будову гр. кат. церкви в Пасаїку Н. Дж. щиро сердечну подяку. У тяжкій боротьбі з завзятими ворогами нашої сьвятої віри, обряду і народности приходять на нас хвилі розпуки і отчаєня, та власне в найчорнійших для нас моментах, відзивають ся наші дорогі брати і сестри і у своїх до нас письмах, заохочують і підносять нас на дусі, та присилають по своїм силам щирі жертви:

Тому дякуємо щиро сердечну сестричному брацтву Успенія Пр. Препеор. Діви Марії ч. 199. Р. Н. Союзу в Whiting, Ind. за дар \$3.00, Брацтво Р. Н. Союзу ч. 219 Cambria, Co. \$12.00, Брацтво Р. Н. Союзу ч. 244 в Bellefonte, Pa. \$5.00, Брацтво Лицарів сьв. Георгія в N. S. Pittsburg, Pa. \$5.00. Разом. \$25.00.

Далше дякуємо щиро сердечну чесним членам Укр. Товариства Просвіти в Spring Valley, N. Y. а іменно: по 1 дол.: п. Й. Цапівському, Петрови Малометі, Петрови Малометті; по 50 ц.: Марії Романській, Стефанови Малометі, Володиміру Цапівському, Михайлови Цапівському і Т. Фер; по 25 ц.: Гелені Шнайберг, Марії Ренетовській і Іванови Кіселеві. Разом \$6.25.

Дорогим братам з Manchester, N. Y. по 50 ц.: Стефанови Вавер, Рось Іванови і Оксешевичови Данькови; по 25 ц.: Чех Доротеї, Олушак Дмитрови, Гриць Григорови, Вавер Йосиф, Намісник Гаврило, Процько Антін, Баль Василь і Чех Лесько; Баланда Теофіл 10 ц. Разом \$3.60.

Членам брацтва Р. Н. Союзу ч. 217 сьв. Йосафата в Rochester, N. Y.

По 1 дол.: Вас. Наконечний і Стефан Гансак; по 50 ц.: Сильвестер Гриняк, Тома Пальовий, Теодор Муха, Семко Бомак, Ів. Ковтун, Ілля Крупка, Вас. Андрусів, Стефан Свирида, Микита Васишин, Григорій Тихий, Іван Пастушин, Вас. Луцишин, Андрей Музичка, Никола Кучмій, Йосиф Кікта, Вас. Скробач, Іван Федків, Теодор Гарбус, Никола Кісіл, Никола Пилипів. Разом \$12.00.

Бог Великий всім Вам запласть!!

о. Олекса Пристай пред.,
Александ. Хованець секр.,
Косцю Петрик кас.

Наталка Полтавка.

Вже минав місяць, як в Пітсбургу члени читальні ім. Шамкевича відіграли комедію — оперу „Наталку Полтавку“. В виду того, що нікто не спімнув про то, представлено, пишу сі стрічки. „Наталка Полтавка“ хіба всім нам знава; є се перша наша народна сценічна штука і написав її Іван Котляревський, Імя Котляревського дороге для кожного сьвідомого Русина, він бо пер-

ший став писати на рідній, українсько-руській мові, описуючи жите минувшість нашого народу, розбуджуючи любов до свого народу в сі часи, коли то висші верстви нашого народу стали московщитись. В Наталці Полтавці представив автор народні сільські звичаї, щирість чесної і вірної дівчини Наталки, вірну любов Петра до Наталки, представив піячину возного Москаля Тетерваковського, котрий говорить по московськи, щоби кождий Русин міг бачити, що не є оден і той сам народ, народ московський і український, що бесіда московська иньша а руська иньша.

Аматори вивязались зі своєї задачі весьма удачно. Наталку грала п-н Мар. Костишак, Терпелиху, матір Наталки п-а А. В. Кульчицка, Петра грав п. Кость Сташків, Миколу п. І. Лещій, ролу Тетерваковського возного і жениха нелюб Наталки грав п. Ів. Ганяк, а Макогоненка сільського виборного п. Гр. Варунок.

Належить признане акторам і режисерови, головно п. Тимкевичови що диригував співом при акомпаніаменті капелі.

З акторів найлучше грав п. Гр. Варунок, за ним слідує п. І. Лещій і п. Ів. Ганяк.

Співби випали добре але о тім розписуватись не гадаю, хіба згадаю то що Наталка прямо чарувала своїм співом, покряваючи тим брах рухів.

Шкода що не вистаранось чисто українських костюмів для жінок а се піднеслоб дуже штуку.

Тих кілька слів я написав, щоби світ дізнав ся, що наша пісня „не вмере не загине“.

Честь Вам Читальники Пітсбургські, що любите просьвіту, свою пісню і другим вказуєте дорогу до чесної забави без кеків.

Ану „вшкварте“ ще яку штуку. Гарзді!

БЕЗПЛАТНА НАУКА МУЗИКИ І ШТУК КРАСИХ.

Академія Штук Красних (The Lenox Art Academy, 19 West 113 Street, New York) розпочинає в понеділок, 19-го вересня с. р. безплатний курс науки — штук красних і музики.

Відділ Штук Красних обнимає портретоване, фігури, побутові картини, мініятури, вільні рисунки, мальоване олійними і водяними красками, рисунки до часописей і рисоване костюмів, торговельний рисунок і рисоване зворіз капелюхів і всяких заводів; внутрішня декорація, фрески, краєвиди, мальоване наліпків і виставових карт, ритовництво, модельоване і відливане. Практичний фаховий відділ буде відтворений для ужитку учеників.

Відділ музики: Вирави співу, гра на фортеп'яні, скрипках і других інструментах.

До науки оркестральної допущені будуть хлопці і дівчата, почавши від 12 літ життя.

Пояснення уділюєсь в день і вечер так для мужчин як і женщин без зглядку на стан віку.

Голоситись належить о собі ст о до директора академії п. Н. Н. Repperta кожного дня від 9-ої години рано до пів до 9-ої вечер, почавши від 12. вересня с. р.

Порядно булоб, щоби наші нью-йорські молодці місто провадити партійні пересварки посьвятити свої вільні від праці хвили і заінтересувались повисшою школою, тим більше, що наука там безплатна, а рисівники заробляють тут незвичайно гарно.

Також і родичі можуть там посилати своїх дітей.

Справозданє касове

„Рус. Нар. Союза“ за місяць Липень 1910 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.	Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa	328	59	103	Export, Pa	7	00
2	Mt. Carmel, Pa	61	00	104	Perth Amboy, N.J.	105	52
3	Olyphant, Pa	265	46	105	Nicetown, Pa	24	96
4	Jersey City, N. J.	55	41	106	Chicago, Ill.	90	43
5	Mt. Carmel, Pa	89	00	107	Sayre, Pa	48	71
6	Brownsville, Pa	103	30	108	New York, N. Y.	92	40
7	McAdoo, Pa	166	37	109	Ellsworth, Pa	35	00
8	Elmira, Heights, N. Y.	57	45	110	Leetsdale, Pa	34	40
9	St. Clair, Pa	114	00	111	Allegheny, Pa	13	85
10	Ansonia, Conn.	104	13	112	Cleveland, O.	22	25
11	Waterbury, Conn	33	00	113	New Florence, Pa	66	34
12	Yonkers, N. Y.	100	71	114	Dunmore, Pa.	60	28
13	Troy, N. Y.	32	14	115	New Philadelphia Pa	34	00
14	St. Louis, Mo.	107	26	116	Chisholm, Minn.	14	17
15	Buffalo, N. Y.	44	07	117	New York, N. Y.	63	26
16	Lansford, Pa	236	57	118	Pittsburg, Pa	18	77
17	West Pawlet, Vt.	42	00	119	Latrobe, Pa	42	00
18	Seymour Conn.	28	95	120	Spangler, Pa	67	16
19	Priceburg, Pa	79	28	121	Trenton, N. J.	142	72
20	Jessup, Pa	71	07	122	Trenton, N. J.	71	60
21	Mayfield, Pa	18	00	123	Scranton, Pa	223	46
22	Manown, Pa	2	00	124	Ormsrod, Pa	34	41
23	Homestead, Pa	61	50	125	Chicago, Ill.	8	41
24	Shamokin, Pa	22	57	126	Beaver Dale, Pa	35	00
25	Trauger, Pa	53	71	127	Buffalo, N. Y.	50	77
26	Belle Vernon, Pa	30	00	128	Lorain, O.	19	85
27	Glen Lyon, Pa	66	28	129	Sykesville, Pa	49	00
28	Mahanoy Plane, Pa	205	44	130	Pittsburg, Pa	28	41
29	Rhone, Pa	64	50	131	Buffalo, N. Y.	7	17
30	Breslau, Pa	181	77	132	McKeesport, Pa	38	92
31	Eleanor, Pa	36	00	133	Newark, N. J.	42	96
32	Trauger, Pa	56	25	134	Ernest, Pa	43	00
33	Northampton, Pa	—	—	135	Smoke Run, Pa	154	62
34	Old Forge, Pa	29	00	136	Carnegie, Pa	31	24
35	Whitney, Pa	50	00	137	West Seneca, N.Y.	8	00
36	Scottsdale, Pa	49	40	138	Philadelphia, Pa	9	35
37	Chisholm, Minn.	73	07	139	Oil City, Pa	31	00
38	Auburn, N. Y.	91	28	140	Youngstown, O.	98	20
39	Syracuse, N. Y.	55	62	141	Little Falls, N. Y.	37	56
40	Edwardsville, Pa	32	95	142	Elisabeth, N. J.	39	80
41	Westmoreland, Pa	40	02	143	Windsor, Pa	39	25
42	Passaic, N. J.	97	15	144	New York, N. Y.	34	44
43	Simpson, Pa	38	00	145	Altoona, Pa	22	00
44	Mt. Carmel, Pa	12	00	146	McKees Rocks, Pa	41	00
45	Philadelphia, Pa	42	06	147	Allentown, Pa	59	68
46	Plymouth, Pa	164	00	148	California, Pa	22	00
47	Ambridge, Pa	98	92	149	West Seneca N. Y.	42	85
48	McKeesport, Pa	108	92	150	Pittsfield, Mass.	16	14
49	Powhatan, W. Va.	19	50	151	Allentown, Pa	12	30
50	Deshlo, Mo.	4	00	152	Homestead, Pa	82	25
51	Yatesboro, Pa	52	00	153	Berwick, Pa	98	03
52	Holyoke, Mass.	50	81	154	Dunmore, Pa	35	00
53	Pittsburg, Pa	210	13	155	Perth Amboy, N.J.	19	69
54	Terryville, Conn.	15	99	156	Sheffield, Pa	17	00
55	Carnegie, Pa	113	77	157	Donora, Pa	65	42
56	McKees Rocks, Pa	45	67	158	New Kensington, Pa	41	42
57	Cohoes, N. Y.	29	57	159	Herkimer, N. Y.	34	73
58	Ramey, Pa	81	57	160	Jamaica, N. Y.	29	56
59	Leisnering, Pa	54	27	161	Tower City, Pa	26	00
60	Baltimore, Md.	9	97	162	Scranton, Pa	68	65
61	Dunlo, Pa	108	07	163	Edmonton, Alta.	14	57
62	Monessen, Pa	126	99	164	N. Hadley, Mass.	16	28
63	Ford City, Pa	76	77	165	Chicago, Ill.	71	27
64	Gradatin, Pa	5	00	166	Barnesboro, Pa	49	14
65	Elizabeth, N. J.	101	71	167	Cumbola, Pa	31	84
66	New York, N. Y.	50	59	168	Perth Amboy, N. J.	28	80
67	Butler, Pa	172	64	169	Scranton, Pa	35	57
68	Ansonia, Conn.	23	14	170	Chauncey, Pa	35	15
69	New York, N. Y.	23	00	171	Pittsburgh, Pa	29	00
70	Jersey City, N. J.	117	55	172	Fredericktown Pa	20	57
71	Franklin Furnace N. J.	20	00	173	Cleveland, O.	20	57
72	Alden Sta., Pa	91	33	174	Oxford Furnace, N. J.	38	25
73	Providence, R. I.	12	66	175	Detroit, Mich.	24	06
74	Granville, N. Y.	23	00	176	New Burgh, N. Y.	20	70
75	Mt. Carmel, Pa	25	00	177	Vegreville, Alta., Can.	9	00
76	Newark, N. J.	33	71	178	Manchester, N. H.	6	85
77	Yorkville, O.	19	24	179	St. Louis, Mo.	79	71
78	Minersville, Pa	200	96	180	Scarbo, W. Va.	20	00
79	Meyersdale, Pa	17	00	181	Manville, R. I.	6	28
80	Pleasant Valley, Pa	63	85	182	Dixonville, Pa	41	74
81	Baltimore, Md.	21	00	183	Sunderland Mass.	18	14
82	New Alexandria, Pa	103	92	184	Whiting, Ind.	52	13
83	Carnegie, Pa	12	99	185	Hazleton, Pa	56	00
84	Carnegie, Pa	63	00	186	McAdoo, Pa	40	57
85	Hazleton, Pa	160	75	187	Ford City, Pa	26	56
86	Olyphant, Pa	70	00	188	Ginter, Pa	78	34
87	Lancaster, N. Y.	31	70	189	South Fork, Pa	41	67
88	Tonawanda, N. Y.	11	71	190	Newark, N. J.	23	90
89	Simpson, Pa	15	00	191	Troy, N. Y.	38	57
90	Centralia, Pa	23	00	192	Herkimer, N. Y.	38	55
91	McKees Rocks, Pa	151	09	193	Red Star, W. Va.	17	25
92	Taylor, Pa	140	18	194	Minneapolis Min.	24	63
93	Newburgh, O.	19	00	195	Peckskill, N. Y.	21	42
94	New Britain, Conn	50	98	196	Whiting, Ind.	44	00
95	Beavers Meadows Pa	72	56	197	Swoyers, Pa	56	61
96	Pittsburg, Pa	67	65	198	Port Jerwis, N. Y.	42	87
97	Marion Heights, Pa	18	68	199	Whiting, Ind.	33	00
98	Shenandoah, Pa	30	57	200	Syracuse, N. Y.	12	98
99	Wilkes Barre Pa	113	19	201	Whippany, N. J.	15	28
100	McKeesport, Pa	14	99	202	Auburn, N. Y.	22	82
101	Canonsburg, Pa	7	13	203	Brooklyn, N. Y.	11	84
102	Cleveland, O.	95	84	204	New York, N. Y.	35	95
				205	Emerald, Pa	21	55
				206	Woonsocket R. I.	21	55

Від.	Місцевість	\$	ц.	Від.	Місцевість	\$	ц.
207	Jeanette, Pa	69	28	247	Wilmington, Del.	29	55
208	Kingston, Pa	71	14	248	Coatesville, Pa	36	28
209	Carteret, N. J.	103	75	249	Nanticoke, Pa	29	28
210	Westchester, N. Y.	22	00	250	Pittsburg, Pa	108	83
211	Stapleton, N. Y.	14	76	251	Cleveland, O.	24	83
212	Cleveland, O.	17	00	252	Northampton, Pa	20	42
213	Bayonne, N. J.	28	24	253	Lopez, Pa	54	01
214	McKees Rocks Pa	31	90	254	New Britain, Conn.	20	43
215	New York, N. Y.	16	14	255	West Newton, Pa	37	77
216	Hazleton, Pa	47	50	256	Ronco, Pa	21	14
217	Rochester, N. Y.	21	49	257	Spring Valley, NY	11	99
218	Youngstown, O.	—	—	258	West End Pittsburgh, Pa	20	14
219	Bakerton, Pa	51	85	259	Chicago, Ill.	16	70
220	Brooklyn, N. Y.	15	16	260	Taylor, Pa	29	59
221	Chicago, Ill.	27	48	261	Taylor, Pa	32	00
222	Mahanoy City, Pa	76	91	262	Ansonia, Conn.	13	99
223	Port Buckley, Pa	54	41	263	McKees Rocks, Pa	35	84
224	Belle Valley, O.	23	00	264	Juliet, Ill.	47	25
225	Desloge, Mo.	34	85	265	Taylor, Pa	49	20
226	Hammond, Ind.	23	00	266	Glen Lyon, Pa	27	71
227	Derry, Pa	50	00	267	Kingston, Pa	27	42
228	St. Clair, Pa	25	35	268	Duquesne, Pa	34	00
229	Scranton, Pa	126	14	269	East Chicago, Ill.	36	00
230	Monessen, Pa	17	57	270	Youngstown, O.	21	00
231	Scranton, Pa	34	28	271	Troy, N. Y.	26	15
232	Hinsdale, N. H.	11	13	272	Delano, Pa	14	00
233	Passaic, N. J.	59	60	273	Hudson, N. Y.	61	65
234	Elizabethport, N. J.	32	20	274	Youngstown, O.	36	56
235	Rosford, O.	37	81	275	Perth Amboy, N.J.	35	55
236	Ambridge, Pa	12	69	276	Ambridge, Pa	56	80
237	Chester, Pa	40	04	277	Hartford, Conn.	13	70
238	New Alexandria, Pa	7	57	278	Wilkes Barre, Pa	32	98
239	Philadelphia, Pa	58	25	279	Glen Campbell, Pa	29	85
240	Phoenixville, Pa	11	00	280	Butler, Pa	43	95
241	Newark, N. J.	15	26	281	Manchester, N.Y.	19	00
242	Hawthorne, Ill.	10	57	282	Syracuse, N. Y.	26	81
243	West Pullman, Ill.	16	27	283	Auburn, N. Y.	10	55
244	Bellefonte, Pa	19	57	284	Rome, N. Y.	19	42
245	Trenton, N. J.	43	00	285	Glassport, Pa	17	50
246	Crompton, R. I.	12	24	286	Lorain, O.	32	75

Прихід за місяць липень є 14.083.02

РОЗХІД:

Відзнаки для Р. Н. Союза.	800.00
Орган Союза за липень і серпень	2.866.10
Платня Гол. Уряду за липень і серпень	380.00
Адміністрація Р. Н. С. за липень і серпень	216.13
За кокардки для делегатів	75.00
Свобода за слов. статут Р. Н. С	327.50
Надгрома організаторів за лип. і серпень	210.49
Подорож. діста Гол. Ур. в справі Конвенції	135.31

Сиротинська часть по:

Грицю Шкварла, Pittsburg, Pa.	185.00
Разом	5.195.53

Зіставлене:

Прихід за місяць липень с. р. єсть	\$14,083.02
Готівка з кін. червня 1910 р. остала	74,198.22
Весь прихід єсть	\$88,281.24
Розхід за місяць липень с. р. єсть	5.195.53
Готівка з кінцем липня с. р. остає	\$83,085.71
Процент до 1-го липня	448.25
Вся готівка з кінцем липня остає	\$83,533.96

З того:

Фонд сирітський виносить	\$88,870.95
„ резервовий „	20,733.91
„ народний „	3,959.34
„ бідних „	4,735.31
„ розпорядимий „	15,234.45
Разом	\$83,533.96

Д. Капітула, предс.

А. Шаршонь, нас.

С. Ядловський, сенр. фін.

Русини з St. Louis, Mo. і околиці! Позірі!

Одинокий Баль в тім році!

На дохід рускої нат. церкви в St. Louis, Mo.

дає сьпівацке тов. „Боян“

в неділю 18-го Септ. 1910 р.

в великій чесній гали на 9-th Str. і Allen Ave.

театральне представленє

„ПАН ПИСАР“

а по представленю Баль.

Початок точно о год. 4-ій попол. Музика буде знаменита.

За добру перкуску подбає вже Комітет

Вступ на представленє і баль коштує всего

25 цнт.

Для мешкаючих в East St. Louis і Madison, Ill. найліпше брати кари: Compton Park або Fourth і просити transfer на Cherokee або Cass Ave. кари, котрі вас завезуть аж під саму галю.

Справозданє касове

Руск. Молод. Союза

за місяць Липень 1910 р.

Від.	Місцевість	\$	ц.
1	Shamokin, Pa	17	35
2	Mt. Carmel, Pa		50
3	Olyphant, Pa	6	10
4	Jersey City, N. J.	3	65
5	Mt. Carmel, Pa	2	75
6	Brownsville, Pa		25
7	McAdoo, Pa	9	60
8	Elmira, N. Y.	10	25
9	St. Clair, Pa	3	33
10	Ansonia, Conn.	6	75
11	Waterbury, Conn	2	00
12	Yonkers, N. Y.	2	50
14	St. Louis, Mo.	5	95
18	Seymour, Conn.	4	60
19	Priceburg, Pa	8	07
20	Jessup, Pa	3	75
21	Mayfield, Pa		50
23	Homestead, Pa	6	50
24	Shamokin, Pa		48
25	Trauger, Pa	1	00
26	Belle Vernon, Pa		75
27	Glen Lyon, Pa	10	50
28	Mahanoy Plane, Pa	3	75
29	Rhone, Pa	4	35
30	Breslau, Pa	4	30
35	Whitney, Pa		75
36	Scottdale, Pa	4	55
37	Chisholm, Minn.	3	25
38	Auburn, N. Y.	2	00
39	Syracuse, N. Y.	1	50
42	Passaic, N. J.	11	70
43	Simpson, Pa	3	25
45	Philadelphia, Pa	1	00
46	Plymouth, Pa	9	23
47	Ambridge, Pa	2	25
48	McKeesport, Pa	4	75
53	Pittsburg, Pa	15	30
55	Carnegie, Pa	5	00
56	McKees Rocks Pa	1	75
58	Ramey, Pa	2	85
59	Leisering, Pa	5	25
60	Baltimore M. D.	1	60
61	Dunlo, Pa	2	15
62	Monessen, Pa	4	50
63	Ford City, Pa	1	75
65	Elizabeth, N. J.	6	25
67	Butler, Pa	3	00
68	Ansonia, Conn.	3	50
70	Jersey City, N. J.	2	55
72	Alden Sta, Pa	7	20
73	Providence, R. I.		75
82	New Alexandria, Pa	5	50
83	Carnegie, Pa		25
85	Hazleton, Pa	5	50
86	Olyphant, Pa		50
87	Lancaster, N. Y.	2	05
90	Centralia, Pa		25
91	McKeesRocks Pa	1	65
92	Taylor, Pa	4	50
96	Pittsburg, Pa	6	50
97	Mar. Heights, Pa		50
98	Shenandoah Pa	1	75
99	Wilkes Barre, Pa	3	00
102	Cleveland, O.	1	00
104	Perth Amboy, NJ	7	25
105	Nicetown, Pa		75
106	Chicago, Ill.		50
107	Sayre, Pa	3	25
108	New York, N. Y.	2	00
109	Ellsworth, Pa	1	00
113	New Florence, Pa		50
116	Chisholm Minn.		25
117	New York, N. Y.		50
120	Spangler, Pa	2	75
121	Trenton, N. J.	15	92
123	Scranton, Pa	7	50
126	Beaverdale, Pa	1	25
127	Buffalo, N. Y		25
128	Lorain, O.	1	00
129	Sykesville, Pa	1	50
130	Pittsburg, Pa	1	00
132	McKeesport, Pa	2	25
133	Newark, N. J.	1	75
135	Smoke Run, Pa	2	25
136	Carnegie, Pa		75
139	Oil City, Pa	1	00
140	Youngstown, O.	2	50
142	Elizabeth, N. J.	1	75
144	New York, N. Y.		50
147	Allentown, Pa	3	50
148	California, Pa	1	00
157	Donora, Pa	4	50
182	Dixonville, Pa	1	90
188	Ginter, Pa	1	40
197	Swoyers, Pa	2	75
201	Whippany, N. J.		50
207	Jeanette, Pa	1	65
208	Kingston, Pa	10	25
213	Bayonne, N. J.		68
214	McKees Rocks Pa		50
222	MahanoyCity Pa	3	85
223	Port Buckley, Pa		75
227	Derry, Pa	3	25
229	Scranton, Pa	7	60
233	Passaic, N. J.	2	70
244	Bellefonte, Pa	1	75

„SVOBODA“

(LIBERTY)

The Ruthenian Weekly
184 Hudson St.,Published every Thursday at 184
Hudson St., New York, N. Y.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

REV. P. PONIATYSZYN,
Superintendent

Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканця:

326 Rose Hill Place,

ELIZABETH, N. J.

ANTH. CURKOWSKYJ, editor,
184 Hudson St.,
NEW YORK, N. Y.K. KIRCZOW, manager,
NEW YORK, N. Y.

Terms: Two dollars a year.

Advertising rates furnished on
application.Entered as second-class matter
December 21 1906, at the Post
Office at New York, N. Y. under
the Act of Congress of March 3,
1879.**„Свобода“**часопис для руського народу в
Америці і орган „Р. Н. Союзу“,
виходить щотижня в четвер
коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до стар. краю на 12 місяців \$2.00
в Америці на 6 місяців \$1.00Оплачувати газету треба всег-
да з гори.Гроші треба посилати в реджії
стронаним листі, або через ек-
спресовий, або поштовою money
order (моні ордер). Money order
то є карточку, котру дістанете
від почтара або агента на ек-
спресовій офісі, пішліть нам бо
без того ми не годні грошей ді-
стати.

Адрес:

„SVOBODA“

184 Hudson St., New York, N. Y.
Телефон 7074 Spring.Дописи просять ся писати ли-
шень на одній стороні картки.
Дописи непригожі до друку ви-
кидаються, наколи з гори не було
азначено, що жадає ся її звороту
і не було залучено марок на
зворот.**Велике торжество на
далених „вєстах“.**Котрий нарід твердо при-
держує ся свого рідного,
тому і Бог помагає та по-
дає йому нагоду від часу
до часу скріпити свої сили,
набрати снаги до дальшої,
важкої праці.Кажемо: до важкої праці,
бо хотія праця на релігій-
но-народнім поли не є за-
службою але обовязком, то
однак наш опушений ру-
ський народ так мало дбає
про свою тутешню будуч-
ність, що кожного — і як
чоловіка і як Русина болить
серце, коли бачить, що зна-
чна часть нашого народа,
а особливо з Угорщини,
тут на землі свободи, в дій-
сности тратить зовсім во-
лю, та стає рабом людей,
котрих одинокою ціллю є
використати народ так ма-
теріально як і морально. І
сей рак-болячка уже так
глибоко вжер ся в мозок
того народа, що він в за-
сліпленню відтручує від се-
бе усіх тих, що дійсно щиро
до нього підходять, без-
користно, з щирим серцем
подають йому дошку ра-
тунку.Але — слава Богу — не
весь угорський народ ще
думає в сей спосіб.Такий сьвітлий виімок
становить гень далеко „на
вєстах“ пригорща Русинів
походячих з Угерщини: се
Русини з Whiting, Ind. Во-
ни вже знають, хто вони,
чий і яких батьків діти. До
них „Екзекутивний Комі-
тет“ може і голосом „льва
рикаючого“ кричати, вони
його не послушають, але
йдуть крок за кроком в пе-
ред — до Істини.І на сій дорозі найде ся
усе щось такого, що покрі-
пить сей народ, додасть
йому нових сил.І так як в старовину на-
род жидівський діставав
своїх пророків так і Русини
з Whiting стрічати муть
своїх покровителів яких не
забудуть до смерти від ма-
лої дитини до сідоглавого
старика.Іменно 18-го с. м. при-
буде до нас Іх Експеленція
Митрополит Андрей Ше-
птицький найвисша голова
і власть цілої греко-като-
лицької церкви. Прибуде
до нас вертаючи з Евхари-
стичного конгресу а пря-
муючи на конвенцію нашої
цірої і одинокої організації
Р. Н. Союзу.Прибуде до нас з нашим
дорогим Батьком, з нашим
правдивим провідником: з
Прєосвященним Кир. Со-
тером.Сльози радости пливуть
нам з очей, коли згадаємо,
що ми, бідні і убогі робіт-
ники аж протягом цілих
трьох днів будемо витати
поміж собою найбільших
наших достойників. Вони
прибудуть до нас посвя-
тити цминтар, котрий свого
часу так був кроплений,
що і згадувати стидно.Програма нашого торжес-
тва менче більше така:В суботу, 17-го вересня,
о год. пів до 7-ої вечером
приняте нажелізнодорожній
стації в Whiting після на-
ших скромних сил. Вечером
молебєн, а по молебні Йо-
го Експеленція посвятить
прапор Брацтва П. Богороди-
ці, ч. 184 Р. Н. Союзу.В неділю 18-го вересня
торжественна Сл. Божя, від-
правлена нашими високими
гієтми при сослуженю чо-
тирох римо-католицьких е-
пископів. По Сл. Божій ви-
голосить Його Експеленція
проповідь. По полудні спе-
ціально винанятим тренем
поїде ся на цминтар, де
буде торжественне посвя-
ченє. Проповідь на цмин-
тари виголосить наш Пре-
освященний Владика, Кир
Сотер.Такий то празник будемо
мати 18-го с. м., такого то
дня дозволить нам Господь
діждатись.Ми певні того, що не
хибне ні одного Русина на
тім торжестві, якого вже
другий раз тут не діждемо
ся.Присутні братства, котрі,
як знаємо, являть ся в чи-
слі 35 до 40 вимаперують
„pleen parade“ під прово-
дом гусарів.Прибудуть братя Русини
всі і покажм, що хотія
скромно і може невідно,
але щиро-сердечно будемо
приймати наших Батьків.
Покажм, що наша щирість
і любов покис се, на що
нестане нам може сил по
причині нашого убожества.І ми певні, що Батьки
наші видади се, осудять
нає після нашої любови і
здають колінь може і про
сі хвилини своєї подорожи,
які провели поміж нами.

В. Б.

Проекти на Конвенцію Р. Н. С.

що до „Свободи“ і її урядників.

В попереднім числі „Свободи“ я подавав такі про-
екти, щоби „Свободу“ розширити і дати їй двох ре-
дакторів, як також, щоби на дальше видавати „Svo-
bod-y“ словенську. В отсїм ч. „Свободи“ я подам на-
самперед один проєкт що до самої „Свободи“, а по-
тім говорити-му про тих урядників Р. Н. С., які ма-
ють зі „Свободою“ стичність. Отже починаю:

Р. Н. Союз повинен мати свій дім.

Як звісно, Р. Н. С. мусить винаймати у чужинців
льокалі (приміщення) так для „Свободи“ як і для своєї
головної канцелярії (офісу). Іменно, за льокаль „Сво-
боди“ плачено доси 75 дол. ренту місячно, а за льо-
каль головної Канцелярії 25 дол., значить, на винаєм
місяця для „Свободи“ і канцелярії мусів Р. Н. С. пла-
тити з своєї каси місяць в місяць 100 доларів. Будин-
ок, котрий займає тепер „Свобода“, се стара, тісна
і невідна рудера, положена у відносно бідній і-бруд-
ній ділянці Нью Йорку; а так само льокаль головної
Канцелярії Р. Н. С. є собі також дуже скромненький,
бо містить ся в одній лише комнаті в досить старім
вже домі. Но без взгляду на се, як там виглядають
ті „діри“, в котрих містять ся, так сказати-б, головні
живчики Р. Н. С., а за них треба платити місячного
ренту округлу сотку доларів. Я вже сказав поперед-
ним разом, що на випадок побільшення „Свободи“
треба буде пошукати для неї иншого льокалю і мо-
жна бути більше як певним, що тепер за 75 дол. мі-
сячно ніхто в Нью Йорку не дістане навіть такого льо-
калю, який „Свобода“ має днесь. За який-такий льо-
каль і в відповідній місці Нью Йорку треба буде
заплатити що найменше яких 125 доларів. Тай при-
пустім, що новий льокаль „Свободи“ буде справді
коштувати місячно 125 дол., а головна Канцелярія
тільки, що й тепер, значить 25 дол., то Р. Н. С. буде
мати у своїх місячних розходах сталу рубрику на сам
рент 150 доларів. Тих 150 дол. зробить в одному році
тисяч 800 дол., а за 10 прим. років сама оплата ренту
виносить-ме поважну суму, бо аж 18 тисяч доларів.
Ну, і спитаюсь тепер, чи се є розумний бізнес?Мені здаєть ся, що кожний здоровомислячий чо-
ловік скаже, що такий бізнес є кепський і глупий, бо
платити рент, коли хтось мігби мати свою власну
хату, значить тільки, що тратити даремно гроші і
взагалі нищити себе фінансово. І щоби се доказати,
не треба мабуть много говорити. От возьмім приміром
двох наших людей. Один з них називаєть ся Іван За-
дорожний, а другий Іван Запоточний і вони оба поста-
новили вже лишити ся раз на все в Америці. Так
Іван Задорожний як і Іван Запоточний мають по ти-
сячу доларів і за ті гроші могли-б вони побудувати або
купити собі свої власні хати. Іван Задорожний однак
замість постарати ся о свою хату, волиять бути комір-
ником у чужих і платить, припустім, річно 100 дол.
ренту. Як він буде платити рік в рік по 100 дол. рен-
ту, то за десять літ видасть він на сей рент тисяч
доларів, но та хата, за котру він платив 100 дол. річ-
ного ренту, не буде, розумієть ся, його. І хочби сей
Іван Задорожний платив рент за хату, в котрій він
мешкає аж до своєї смерті, то однак та хата ніколи
не станеь ся його власністю. Се ясне, як на долоні.Другий однак Іван себто Запоточний був мудріший
і він не так зробив. Іменно, він замість платити, припу-
стім, також 100 дол. ренту на рік, вибудовав собі за
тих тисяч доларів свою власну хатчину. Як сей Іван
Запоточний переніє ся до своєї хати, то кожний знає,
що йому рент вже відіав, бо прецінь за свою хату
ренту ніхто не платить. Воно є правда, що замість
ренту мусить Запоточний платити податок від хати
і від часу до часу де-що коло неї поновляти. І
припустивши, що за 10 років податок і репарації
коло хати будуть коштувати Запоточного 300 доларів,
то воно вийде йому так: Як сей Іван Запоточний буде
мешкати у своїй хаті через 13 літ, то ся хата вже
йому виплатилась, бо-ж він не потребував через той
час платити ренту за чужу хату. Коли-б Іван Запо-
точний не був постарав ся о свою хату, тільки пла-
тив по 100 доларів ренту на рік, то по 10 роках він
був би не мав ні тих грошей (тисяч дол.), ні хати,
так само, як Іван Задорожний. Через те-ж, що він
набув собі власну хату, то він видав справді тисяч
доларів, но та хата відробила йому за 13 літ сей ви-
даток і по 13-тьох роках всна вже так як би нічого
його не коштувала. Що більше, та хата Запоточного
представляє собою завжди якусь вартість і він міг
би кожної хвилі її продати і то не раз за більші на-
віть гроші, ніж вона його самого коштувала.Розповівши ось так про Івана Задорожного і Іва-
на Запоточного, я спитаюсь тепер Вас, шановні чи-
тачі, котрий з тих двох Іванів був ліпшим бізнесме-
ном, чи Іван Задорожний чи Іван Запоточний? Я ду-
маю, що кожний з читачів буде сеї думки, що Іван
Запоточний розумів ся ліпше на бізнесі, як Іван За-
дорожний, бо перший Іван заплатив вправді за хату,но по 13-тьох роках йому ті гроші вернулись і він
має хату свою, а другий Іван платив і платив на
рент, але вкінці він таки за свої гроші нічого не має.
— Те, що я розказав про тих двох Іванів, можна за-
стосувати, змінивши лиш висоту суми, і до Р. Н.
Союзу. Як тамті Івани, так і Р. Н. Союз не має
своїї хати себто льокалю для „Свободи“ і своєї го-
ловної канцелярії. Такий льокаль може Р. Н. С. або
наймає так, як наймає собі хату Іван Задорожний,
або він може собі льокаль купити, як купив собі хату
Іван Запоточний. Коли Р. Н. С. буде наймати собі
хату, то він кидати-ме по просту річ-річно тисячі
доларів в болото і остаточно вийде так на бізнесі як
Іван Задорожний. А як Р. Н. С. купить собі хату
то він заплатит вправді за неї, але та плата не буде
даремна, бо Р. Н. С. мати-ме свій власний дім і з ча-
сом видаток на дім вернеть ся до його каси з сего
ренту, який би Р. Н. С. мусів платити за винаєм чу-
жого дому. Зрештою сей дім, що його купив би Р.
Н. С., буде мати все свою вартість і в разі потреби
можна б його продати може й навіть за ліпші гроші,
ніж він коштував. Та як би воно там впрочім і не
було, а я думаю, що кожний Союзовець повинен бути
абсолютно за тим, аби Р. Н. С., не маючи своєї хати,
зробив так, як Іван Запоточний, значить, щоби хату
купив, а не так, як Іван Задорожний, котрий, не ку-
пивши хати, платив вічно рент і остаточно за свої
гроші нічого не мав.Належить мені тут ще й се піднести, що в тім
взгляді можуть нам послужити добрим приміром самі
Американці. Ми знаємо іменно, що кожний сяк-так
грошевитий Американець воліє 10 разів скорше вло-
жити свої гроші в дома або землю, ніж держати їх
по банках на малим проценті, тому, бо дім, площа
під ним або й сама гола земля йде не раз дуже скоро
в гору і гріш вложений в реальність приносить вза-
галі більший зиск, як сей процент, котрий дають ту-
тешні банки. Конець кінцем, щоби не розводити ся
занадто довго і широко, я поставлю від себе такий
внесок: Сьвітла Конвенція Р. Н. С. зволить ухвалити
купити дім, в котрім містились б льокалі „Свободи“
і головної канцелярії Р. Н. Союзу — і се мій четвер-
тий проєкт. А як перевести сю ухвалу в житє, то
розумієть ся, не інакше, а тільки в сей спосіб, що
Конвенція вибере комісію з кількох людей і та комі-
сія займеть ся цілою справою. Про се, в котрім місті
повинен би знаходити ся сей дім, можна б много де-
батовати; но я залишу радше сю річ, бо знаю, що
вона досить драстична. — Отсе що до купна дому Р.
Н. Союзом; а мотивував я сю справу довше, бо вона,
будучи дуже важною, вповні на се заслугоє.

Уряд директора друкарні треба снасувати.

Подавши оттак найважнійші проєкти що до самої
„Свободи“ я уважаю за відповідне сказати ще й кілька
слів про деяких її урядників. Тому, що ті стрічки
пишу я, директор друкарні, то сю гідність висуюю
на перший огонь. Отже так: Послідня Конвенція, ухва-
ливши купити „Свободу“ на власність Р. Н. Союзу,
пішла за приміром деяких других організацій і поста-
вила при тій „Свободі“ одного нового урядника,
котрого назвала директором друкарні. Сего директора
назначила послідна Конвенція Р. Н. С. на те, аби він
мав загальний нагляд над „Свободою“ і її діловод-
ством, но якихсь яснійших і ближше означених прав і
обовязків та Конвенція для директора не ухвалила
так, що на ділі сей новий урядник мусів бути радше
якимсь титулярним урядником, а не урядником
дійсним.Само собою розумієть ся, що тут не місце мені
говорити, як я серед даних обставин уряд директора
справаував, бо се належати ме радше до мого конвен-
ційного справоздання. Що я хочу тут учинити, то ви-
сказати зовсім отверто свою думку, чи уряд директора
друкарні в Р. Н. Союзі є потрібний, чи непотрібний.
І думка моя в тім вигляді є така: Занимаючи, панове
Союзовці, сей уряд директора друкарні через два
роки, я на підставі свого власного досьвіду заявляю,
що такого уряду в Р. Н. Союзі не потреба. Директор
друкарні не є прецінь редактором „Свободи“, бо
редактора „Свобода“ має. Директор друкарні не може
бути настоятелем редактора, бо редактор мусить чейже
бути розумний чоловік, який не повинен, потребувати
над собою наставника. Так само директор друкарні
не є контролером діловодства „Свободи“, бо сей
уряд сповняє осібна контрольна комісія, яка перегля-
дає її діловодчі книги так точно, що й один
цент не-вимкнеть ся з під її уваги. Рівнож не є ди-
ректор друкарні настоятелем над складачами „Свобо-
ди“, бо-ж таким! настоятелем може бути лише фаховий,
старший складач. Ані не є сей директор наставником
над машинами „Свободи“, бо по перше машини яко-
гось спеціального наставника не потребують, а по
друге, ті машини не вибють скорше „Свободи“, як
бють тепер, хоч би поставлено над ними не одного
але аж 100 директорів. Ну, а коли сей директор дру-
карні не є ні одним з тих чинників, які а що йно

вчинили, лише є він якоюсь прищипкою в уряді Р. Н. Союзу, то ліпше знести сей уряд. І власне щоби Сьвітла Конвенція скасувала уряд директора — є се мій пятий проєкт. — Коли-ж уряд директора друкарні мав би остаточно лишитись, то Конвенція мусить дати йому точні права і обов'язки, аби він знав, яка його робота.

Но хочу тут звернути ще увагу на одну річ, про котру дехто міг би мати мильне переконанє. Іменно, мені здаєть ся, що деякі члени Р. Н. С. думають, немов би я як директор друкарні був якимось „босом“ редактора Свободи, і кермував ним так, що він мусів писати або поміщати у „Свободі“ лиш се, що я йому казав або що я хотів, аби було поміщене. На се отже я заявляю отгут публично, що через два роки мого директорського уряду редактор „Свободи“ мав зовсім вільну руку і він міг писати або поміщати у „Свободі“ все, що лиш хотів або що уважав за відповідне. Одно лише обмеженє яке міг мати редактор „Свободи“ взагалі було таке, щоби в „Свободі“ не чіпати і не воювати проти віри і церкви, котру ісповідує і до котрої належить загал членів Р. Н. С. Се обмеженє було так природне, що його не можна взагалі уважати обмеженєм. Впрочім редактор ніколи навіть не зраджував сего, аби він мав охоту виступати проти віри, тим-то й се обмеженє не мало в практиці жадного пристосованя. Та як там воно остаточно й не було, а я ще раз повторюю, що такого урядника, як директор друкарні в Р. Н. Союзі без блісше означених прав і обов'язків не треба. — Отсе уважав я за відповідне сказати що до сего „чина“, котрий я мав честь займатися через два роки. Но йду далше.

Як буде двох редакторів, то менеджер „Свободи“ не нонче потрібний

Коли остатна Конвенція Р. Н. С. перебрала „Свободу“ на власність організації, то розумієть ся треба було поставити якогось платного чолсвіка, котрий варяджував би матеріальною, так сказати-б, стороною сеї „Свободи“. Сей новий урядник називаєть ся менеджером, по нашому діловодчиком. Такого особного урядника при „Свободі“ мусіла остатна Конвенція постановити тому, бо жаден инший урядник Р. Н. С., маючи свій власний обсяг діланя, не міг би, розумієть ся заряджувати тим бізнесом, що його має „Свобода“. А так само і редактор „Свободи“ не міг бути zarazом і її менеджером задля тої причини, бо редакторська праця забирала звичайно тільки часу, що на якусь випну хоч би навіть не тяжку працю редактор часу мати не може.

Коли однак „Свобода“ буде мати двох редакторів, то тоді її менеджмент не буде представляти сеї трудности, яку воно представляє тепер, коли при „Свободі“ є лиш один редактор. Іменно, я думаю, що ті два редактори могли-б так поділити собі час, що по при свої редакторські заняття були-б вони в силі провадити також і кенги діловодства „Свободи“. Зрештою, технічну, що так скажу, сторону діловодства „Свободи“, як замовляти від часу до часу деякі потрібні річі до друкарні, або укладати ціну за оголошеня і взагалі ті роботи, які приходять до „Свободи“ і т. п. міг би дуже добре вести сам настоятель над складачами „Свободи“ (foreman) тим більше, що він в тім згляді фаховець. Зовсім природно, що коли б редактори мали під собою також заряд мастку „Свободи“, то вони мусіли б бути поставлені під заруку — бонди, котрик висоту назначила б, розумієть ся, сама Конвенція і вони відповідали б особисто за всякі можливі „неправильности“, які могли б вийти з їх урядованя. Конець-кінців, не хочаючи много говорити, я піддаю під розвагу панів делегатів такий проєкт, аби уряд менеджера „Свободи“ знести, розумієть ся, під тим услівем, коли „Свобода“ буде мати двох редакторів — і се є мій шестий проєкт.

Духовний Управитель Р. Н. С. повинен дійсно духовно управляти.

Як звісно, від кількох вже літ існує в Р. Н. Союзі уряд духовного Управителя чи там духовного Отця. Безперечно, що уряд сей є дуже красний і високий, бо духовний Отець, як сами вже назва вказує, має бути духовним проводирем, пастирем (хоч не в значній парохіальній пастирі) душ сего 15-тисячного стада, яке гуртуєть ся в Р. Н. Союзі. До тепер одна-

кож, з жалем треба сказати, з сего морального уряду члени Р. Н. С. або не мали ніякого морального хісна або мали хосен лише дуже малий. На мою думку так воно бути не повинно. Коли духовний Отець має ціля статутів Союзу старатись о моральне добро членів Союзу, то найже він справді о се добро стараєть ся; в противнім разі я зовсім не бачу причини, длячого-б сей уряд мав взагалі існувати, коли він є лише шумним виправді, но пустим титулом від паради.

Но уважаю тут своєю повинністю застеретти ся, що я, говорячи про обов'язок духовного Отця, не маю на думці теперішнього духовного Управителя Р. Н. С. Ні, панове Союзівці, теперішній Отець духовний трудив ся і потерпів за два роки свого духовного управління для добра нашої Церкви може й більше, як всі инші сьвященники разом взяті і я, кажу се щиро, чолом перед ним. Впрочім, хоч би він і хотів був свій уряд ліпше виповняти, то у него через инші заняття на се не було по prostu часу і я єсмь далекий від сего, щоби його осуджувати — повторюю ще раз. Но по тім маленькім „екскюз“ вертаюсь до самої річі. Як сказано, духовний Отець має старатись о моральне добро Союзівців і способ, в який він о се добро повинен старатись, є на мою думку такий: Коли „Свобода“ буде побільшена о 4 сторони, то нехай духовний Отець зарезервує собі як не одну цілу сторону, то бодай дві широкі шпальти і нехай що тяжка поміщують ся там якісь духовні статі. Ті статі можуть бути різного змісту і се залежати повинно від пастирського зміслу самого духовного Управителя. В кождім разі ті духовні науки не повинні бути лише „казаннями“, в котрих страпиться ся читачів пеклом або обіцють ся їм царство небесне, і в котрих наводять ся нераз цілі тропарі або кондаки з Ізборника... І хоч би остаточно прийшло ся такому духовному Отцеві заплатити де-що за його працю, то сему ніхто не повинен би противитись тому, бо де як де, а в Америці нема нічого за дармо. Щоби-ж духовним Отцем був справді чоловік, який міг би і умів би сповняти свою задачу, я гадаю, що ставленє кандидата чи кандидатів на такого Отця повинно бути привілеєм самого нашого Преосьвященного Владики, котрий ліпше ніж хто другий знає своїх сьвященників. Но будь, там як будь, а духовний Управитель мусить лишитись, но він повинен справді духовно управляти.

Хочу ще зазначити, що я тут говорю про духовного Отця не для того, наче б він був урядником „Свободи“, а говорю лише тому, бо духовний Отець може сповняти свою задачу себто провадити морально членів Р. Н. С. тільки через „Свободу“; отже має він коли не безпосередно то бодай посередно певну стисність і обов'язок зглядом „Свободи“.

* * *

От такі думки і проєкти уважав я за відповідне подати під увагу шан. Союзівців чи радше пп. делегатів, які зберуть ся за кілька днів на Конвенцію Р. Н. С. в Клівленд, О. І не маю я в тих своїх проєктах нічого иншого на цілі, як тільки піднесенє морального і матеріального добра самої організації... Бо коли перейдуть ті мої проєкти в житє, коли орган Р. Н. С. „Свобода“ станеть ся справді красною і ліпшою, то було вона дуже доброю рекламою адвертайментом для Р. Н. Союзу таї остаточно він на тім лише зискає, бо-ж днесі прецінь горнуть ся люде скорше до такої організації, в котрій побіч матеріальної помочи находять вони також здорову і обильну духову поживу. Тим то я маю сильну надію, що пп. делегати, яко люде скітлі і розумні, возьмуть ті мої проєкти справді під розвагу і піднесуть „Свободу“ до душі своєї організації, на такий степен, що нею гордитись буде кождий Русин в Америці. Ну, і дай се Боже, аби воно так сталося.

о. П. Помятний,
директор друкарні.

Посвяченє гр. кат. духовного семинара і сирітського дому.

По причині зміни плану відїзду з Канади Іх Ексцеленції Митрополита Кир Андрея, посвяченє угольного каменя під Семинар і Сирітський Дім відбуде ся дня 28-го Септембра (перед посвяченєм Кагедри). Виїзд до Вірджинії в Філадельфії у второк о год 1-ій по пол. з двірця Broad Street Station.

Хто хоче взяти участь, сьвященник чи сьвітський, нехай зголосить ся завчасу до Епископської Канцелярії в Філадельфії.

Під розвагу всім Русинам а передовсім інтересованим в Ruthenian Exchange Co.

Як вже Шанов. читачам „Свободи“ звісно з днем 1. вересня перестала існувати фірма „Ruthenian Exchange Co.“, однако наша руська інституція того рода.

Многі Русини, котрі через кілька літ користали з чесною і совісною службою підвищенє згаданої фірми, зістали нараз позбавлені все-го того, що їм ся інституція давала. В виду сего заходить обави, що много бувших косямерів „R. E. Co.“ може попасти в шпони несовісних людей, котрі не перебираючи в средствах виписують і здирають свої жертви, а дуже часто навіть утікають без сліду загравши тяжко заправаний гріш бідного робітника. Дуже много таких випадків в Америці і про се знають добре ті, що пережили тут бодай кілька літ. До когож отже мають ся звернути американські Русини? Над тим я й продумав і уважаю сьвятим своїм обов'язком супротив бувших моїх косямерів, горячо поручити їм певну і совісну інституцію, котра дає повну гваранцію, що зложений в ній гріш не може пропасти, а кожда повірена справа буде совісно і чесно поладжена. Одинокою такою інституцією є Европейський банк (Bank of Europe) First Ave., Cor. 74th St. N. Y. (читай огошенє на сторони 5-ій), перший стейтовий банк під контролею держави заложений спеціально для охорони емігрантів.

Капітал, надвижка, поручка акціонерів того банку виносить чверть міліона долларів. Европейський банк стоїть в безпосередній злучі з Банком „Вогемія“ в Празі, з Центральним банком ч. шадниць у Празі враз зі своїми філіями у Відні, Львові, Кракові, Чернівцях, Берні і Триєсті. Загальний оборот повищенє згаданого банку виносив в 1909 р. шість тисяч триста сорок міліонів корон. Їго акціонерами є 1233 австрійських банків між котрими знаходять ся всі більші руські банки і фінансові інституції як: Товариство взаємного кредиту „Дністер“ у Львові, Красвий Союз кредитовий у Львові, Союз руських хліборобських спілок на Вуковині „Селянська Каса“ в Чернівцях, Лемківський банк в Новім Санчі;

Кредитное Общество „Самопомощь“ в Станиславові; много инших.

Те все промовляє лише за тим, що Bank of Europe є найліпшим і найпевнішим банком в Америці, котрий з чистою совістю і спокійно можу як найгорячіше поручити всім, а передовсім своїм бувшим косямерам.

Всіх, що суть еще в посіданю моїх money order-ів і мали замір посылати гроші через руску фірму прошу від тепер посылати впрост на адр.: Bank of Europe, First Ave., Cor. 74th St., N. Y. Замешкалі в Нью Йорку можуть лично приходити в години урядових що дня від 9—3 а понадто в понеділок, четвер і суботу також від 7—9 вечером.

Говоріть і пишіть лише по руськи.

Константин Курвіс.

Позір!

Монессен, Па.

По приводу кровавих подій на львівськیم університеті відбуде ся

Велике Народне Віче

в неділю дня 18 вересня 1910 о 8-ій год. по пол.

в церковній галі при 8-ій ул. КОМПЕТ.

Австрійське Бюро Праці.

Дає роботу до реставрантів, готелів, салонів, на фарми.

Бєли не маєте роботи то ідіть до того бюро, а там для Вас о роботу постараються ся. Властитель єсть Русин. Попрайте своїх людей.

Адрес:

Austrian Labor Bureau
335 E. 20 STR. NEW YORK CITY

Хто не уміє говорити по англійськи

а хотів би мати доброго помічника до науки, нехай купить собі

Русько-Англійський **ТЛУМАЧ**

Сторін 256. Тверда оправа. Ціна 60 центів. Гроші висилаєть враз з заповнєним, через моні-ордер або почтовими марками.

Замовлять у:

And. Sawka, 62 Greene St., Jersey City, N. J.

Рідка спосібність.

Бучерня і гросерня на

продаж в добрій місцевості де робота іде добре. Бізнес вироблений, та продає ся тільки за для важної причини. Можна набути сей штор за приступну ціну.

По близкій інформації писати:

M. Jankowski

с/о SIMON MACH, banker
155 First Str. Elizabeth, N. J.

Позір Братства!
Роблю всі братські різи найліпше і найкрасше, в пайліпшого матеріалу за дуже приступні ціни і за роботу гварантую. Продаю книжки і на жаданє посилаю ціниці.
Єсмь довголітнім членом Р. Н. Союзу. Проч. з чужини; удавайте ся до свого! Мій адрес:
STEFAN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Телефрафічна адреса „EUROBANK“ Число телефону 5928 Lenox
BANK OF EUROPE
(ЕВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК)
FIRST AVENUE, COR. 74th St., NEW YORK CITY.
Штатний банк під державним надзором.
Капітал акційний і ссучасна надвижка дол. 150,000.00
Гваранція акціонерів 100,000.00
Капітал акц., ссучасна надвижка і гваранція акцій. дол. 250,000.00
(Чверть міліона долларів).
ПРИЙМАЄ щадничі вкладки на процент від одного долара почавши.
ВІДСОТКИ від щадничих вкладок платити два рази до року 1 січня і 1 липня.
ЧЕКОВЕ КОШТО від \$100. почавши.
ВИПІНЮЄ чужі гроші.
ПРОДАЄ І КУПУЄ цінні папери і купони.
ВИСТАВЛЯЄ депозити до всіх частин світа, передовсім до Галичини, Буковини і Росії.

ПОСИЛАЄ ГРОШІ до Європи, передовсім до Галичини, Буковини, Росії і до всіх частин світа.
ПОСИЛАЄ ГРОШІ ТЕЛЕГРАФІЧНО.
УДІЛЯЄ найліпших рад і інформацій для подорожуючих в Америку до Європи і відвідуючих в Європу до Америки.
ПРОДАЄ ВЛАСНІ ЧЕКИ для подорожі (Traveler's Checks).
УДІЛЯЄ позичок на реальність і цінні папери.
ПОЛАГОДИТЬ Є судові і військові справи старокраєві і американські.
ВИРАБЛЯЄ паспорти і помагає п. в стараню ся о папери горжизанські (Citizen papers).
КОЛЕКТУЄ пенди.
Переписна у всіх мовах середньої Європи.
BANK OF EUROPE
Начальник: Йосиф ПІТАК,
директор Центрального банку чеських щадниць і Банку „Вогемія“ в Празі.
Хто пришле нам точні адреси своїх знайомих, отримає красний дарунок.

Головні банкові получения в Австрії
„ВОНЕМІА“ акційний банк в Празі, єдиний австрійський банківський концерн.
ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК ЧЕСКИХ ШАДНИЦЬ В ПРАЗІ
(Ústřední banka českých spořitelén)
в своїм філіями: у Відні, Львові, Мракові, Чернівцях, Берні і Триєсті.
Загальний оборот Центрального банку чеських щадниць виносив в послідній році 6,342,519,000.00 (шість тисяч триста сорок міліонів корон).
Акціонерами того банку є 1233 австрійських банків, між котрими знаходять ся всі більші руські банки як: Товариство взаємного кредиту „Дністер“ у Львові, Красвий Союз Кредитовий у Львові, Союз руських хліборобських спілок на Вуковині „Селянська Каса“ в Чернівцях, Лемківський банк в Новім Санчі, Кредитное Общество „Самопомощь“ в Станиславові і много инших.

СПРАВИ Р. Н. СОЮЗА.

Покровитель і почесний член
Р. Н. Союзу.

Іх Преосвященство Стефан Со-
тер Ортинський, перший ру-
ський єпископ в Америці.

Головний Уряд „Р. Н. С.“ на ро-
ки 1908—1910.

Духовний управитель:

Михайло Балог,
712 Carson St. S. S. Pittsburg,
Pa.

Предсідатель:

Дмитро Капітула,
McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:

Марія Черемшак,
Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:

Федор Гут Кульчицький,
Pittsburg, Pa.

Касієр:

Алексій Шаршов,
524 Pine & Franklin St.
Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:

Семен Ядловський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:

Теодозій Лабовський,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:

Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Петро Ярема, New York, N. Y.
Іван Глова, Shamokin, Pa.
Анд. Стефанович, Pittsburg, Pa.
Алексій Горбал, Derby, Conn.
Михайло Черін, Cleveland, O.

Контрольна Комісія:

Д. Добротвор, 25 Chestnut St.
Yonkers, N. Y.
Василь Гришко, 439 N. 6th Ave.,
Scranton, Pa.
Михайло Вабій, Box 1464 Oly-
phant, Pa. Lack Co.

Директор друкарні:

П. Понятиний,
Box 112, Elizabeth, N. J.

Адреса мешканя:

326 Rose Hill Place,
Elizabeth, N. J.

Редактор:

Антін Пурковський, 184 Hudson
St. New York, N. Y.

Менеджер друкарні:

К. Кирів, 84 Hudson St., New
York, N. Y.

Головний організатор:

Мих. Беля, 56 Hamilton St.,
Holyoke, Mass.

Головна Канцелярія Р. Н. Сою-
зу знаходиться під числом 123
Sussex St., Jersey City, N. J.

Вступайте до Союзу!

„Руский Народний Союз“ —
приймає членів до 45 літ життя
Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

В разі смерті члена класи „А“
(ціле посмертне) \$1000.00.

В разі смерті члена класи „Б“
половину посмертного \$500.00

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „А“ \$400.00.

Посмертне за жінку або мужа
члена класи „Б“ \$200.00.

Посмертне за діти від \$15.00 до
\$300.00.

В разі утрати: а) обох очей, ніг
або рух \$1000.00.

б) одної руки, ноги або ока
\$200.00.

Если отець родини в шпитали
божевільних, Союз платити
що року родині \$150.00.

Хто хоче вступити до Союзу,
мусить вписатись також до брат-
ства, яке належить до Союзу.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГОЛОШЕНЬ В „СВОБОДІ“.

1) ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 міся-
ців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані ді-
стануть на зажаданє листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГОЛОШЕННЯ БІЗНЕСОВІ по 3 ц.т. від
слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ, як: мітинги брацтє і товариств належа-
чи до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в
Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГОЛОШЕННЯ ТЕАТРАЛЬНИХ ПРЕДСТАВЛЕНЬ І БАЛІВ по
2 ц.т. від слова для брацтє і товариств належачи до Р. Н. Союзу,
а для товариств не належачи до Р. Н. Союзу по 4 ц.т. від слова.

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ І РОБОТИ по 2 ц.т. від слова за най-
менше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ І ЦЕРКВІ по 3 ц.т. від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТБИ по 10 ц.т. від слова за найменше
10 слів.

Одноразове оголошенє адреси 25 ц.т.

2) Належність за всяке оголошенє мусить бути прислана в ориг. та
в цілости. В противнім разі оголошенє безсильно не поміщає ся. На-
лежність за дрібні оголошенє можна прислати також поштовыми
марками.

3) Кожде оголошенє мусить бути в редакції на тиждень перед да-
тою виходу того числа часопису, в який воно має бути поміщене. Ого-
лошенє телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошенє або за відвічальність оголошуючих ся в ча-
сописі фірм редакція не приймає ніякої відвічальности.

5) Кого-б скривджено, або в ким зли обходжене-б ся в тій фірмі,
яка оголошує ся в нашій часописі, нехай про се сейчас повідомить ре-
дакцію, а коли подасть достаточні докази ошукства, викине ся оголо-
шенє неосвіденої фірми; крім сего редакція доложити всіх старань, щоб
ошукта потягнути до відвічальности.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголо-
шенє, не подаючи причини.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнатих осіб, щоб
прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно зможуть додер-
жати того, що обіцяють в оголошеню.

8) В оголошеню мусить бути тільки правда. Редакція має право
відкинути всяке підозріле оголошенє.

9) Оголошенє мусить бути писані пером, виразно і на одній сто-
роні паперу.

10) За дрібні оголошенє редакція не висилає ніяких покевітовань.

До всіх Вн. Секретарів і Організаторів Відділів Р. Н. Союзу.

Звертаємо отсим увагу пп. Секретарів, щоби не
прислали декларацій без виповнення свідомства лікар-
ського, яке находить ся на другій стороні декларації,
позаяк такі не будуть прийняті. Члени понад 43 літ,
мають предложити метрику або який инший доказ
свого віку.

Рівнож при виповнюваню декларацій просимо на-
те уважати, щоби на декларації було подано на яке
посмертне член хоче належати перечеркненем слова
цїле або половину посмертне (ого), кільки має він і його
жена літ, імя жени або якого иншого члена родини,
після того, кому член записав посмертне. Секретарі
мають уважати, щоби член заявив якої єсть віри. Не
вистарчає сказати, що член єсть Русин або рускої
віри, бо таких маємо вже кільки.

Член, котрий не вміє писати, має зробити на де-
кларації пером знак хреста, умючий писати має
підписати ся власноручно на обох сторонах декларації.

Місячні справозданя т. є. друки на жовтих карт-
ках, як також адреси нових членів пропу виповню-
вати і прислати враз з деклараціями і розметом.

Від Головного Уряду Р. Народного Союзу в Америці.

Рух
в відділах Р. Н. Союзу.

TAYLOR, PA. бр. сьв. Кирила
і Мет. від. 260 подає до відомости
усім членам, щоби явили ся на
мітингу дня 18-го вересня. На
сім мітингу буде укладати ся
брацкій статут. Початок о 3. го-
дині по полудни у домі п. Якуба
Тремко. Член неявивший ся за-
платить 25 ц. а урядник і дол.
кари. — М. Гриців секр.

BROOKLYN, N. Y. „Тов.
Дністер“ від. 220. подає до відо-
ма, що річний мітинг відбуде ся
16-го Вересня 1910 о год. 8-ій веч.
Кожний член мусить явити ся
на означений час до Victoria
Hall 1114 Manhattan Ave. — Ів.
Жуковский пр., Ів. Зазуляк сек.,
Петро Олексів кас.

PORT BOWKLEY, PA. Бр.
сьв. Йоана Кр., від. 223. повідом-
ляє своїх членів, що дня 18. Ве-
ресня т. є. в неділю відбуде ся
квартильний мітинг в цер. гали.
Неявивший ся член платить 50
ц. а урядник і дол. карі — Іван
Каршен пр., М. Вабей секр.

PORT JERVIS, N. J. бр. сьв.
Арх. Михайла, від. 198 подає до
загальної відомости, що на квар-
тальний мітинг, дня 21. серпня
зістав вибраний новий уряд:
Дан. Потятинський пр., Нико-
лай Ковалець з пр., Й. Каспер
кас., Ліля Шевчук з кас., Михайл
Барон секр., Діон. Козак з секр.,
надзир. хорих: Дм. Гнайтеюко і
Стефан Яремко, Теод. Ванько
двер. конт. книг: Михайл Косо-
нога і Мирон Ванько, колекто-
ри: Мх. Кухтяк і Ліля Піддуб-
чиния. — Гр. Заборський секр.

NEW YORK, N. Y. Товари-
ство „Просвіта“, від. 204 подає
до відомости, що місячний мі-

тинг відбуде ся дня 17-го Верес-
ня с. р. під ч. 46 Ave. A. Просить
ся всіх явитись, понеже є дуже
важна справа до полагодженя.
Сим подаємо до відомости, що
теперішня адреса секретаря зву-
чить: Іван Матейко, 96 Ave. A.
New York, N. Y.

Пошукування осіб
(Оголошенє в сій рубриці коштує
по 2 ц.т. від слова).

— Я Василь Скородинський,
замешкалий на Sagon (Hickory
Ridge) в околици Шамокін, Па.
походжу із Галичини, повіту
Кросно, село Ольховець, пошу-
кую свого вітця Михайла
Скородинського, котрий
прибув до Америки перед 18 лі-
тами, а б літ як не знати де по-
дів ся і не дає ніякої чутки.

Василь Скородинський,
Hickory Ridge,
Shamokin, Pa.
37-38

Іспитован. дякоучитель
36-37 пошукує посади.
Вміє провадити і учити нот-
ний хор, уладжувати теа-
тральні представлення та ве-
сти науку в школі. Зголо-
шення до „Свободи.“

Михайло Угорчан,
РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР
виповначає різні українські і вишні
костюми на представлення і характеризує
по апліках цінах. Замовлення приймає
на 14 днів перед представленням.
641 E. 11-th St., 2nd floor, New York.

R. J. GLICK
Агент аскураційний від огня
30 Офіс находить ся в
WILLIAM MCCONNELL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

Книжки

«і можна дістати вскладі кни-
жок „Свобода“:

америка	15
борба клас і чому робітники організують ся	15
Весела Книжочка з образ. ..	35
з Старім і Новім краю	25
ісходо про звйратя	35
Емігрант	15
Ковнір	15
Куравлі	10
Кате, зарібки, організації і т. п. в Спол. Державах	15
луб за зуб	15
Коротка Історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казка про Жидів	15
Книжка рахункова	50
Марія	10
Многострадалий народ	20
Навернений Грішник	20
Народний рух австро-угор- ських Русинів	15
Новий Завіт	\$2
О підземних скарбах	25
Оповіданя	10
Про нутро землі	25
Покуса	10
Про кінцеє сьвіта	15
Псалтир	\$1
Розмова Поляка з Русиним ..	10
Релігійні вірованя	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люде	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітничя драма	15
Сонник	30
Говариска ворожка	15
Хто з чого жие	15
Які то є люди на землі, з 20 образками	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Руско-англійський тлумач ...	60
Молитвенники в красній оправі	
Бог Надежда моя	\$2.50
Хліб душі	2.50
Друг Душі	1.50
Друг Душі (в звич. пр.)	7.
Молитвенник малий	1.50
Вінець	1.50
Зборник	2.30

Також можна дістати:

Книжочки колекторські цер-
ковні 10 || Книжочки Братські | 10 |
Помяник померших душ ..	10
Метрики хрещеня	3
Метрики шлюби	3
Метрики смерті	3

Пишіть на адресу:
Swoboda,
184 Hudson St., New York.

ТРІВОГА!

В богато місцевостях Сполу-
чених Держав люди загрівожили
ся, позаяк стверджено незвичай-
но велику скількість внутрішних
недуг. Хотемо передовсім звер-
нути вашу увагу на се, щоб ви
зрозуміли що є необхідною рі-
чю мати дома відповідний при-
пас ліків і сейчас їх уживати, як
тільки покажуть ся перші при-
знаки нестравности. Трінера А-
мериканський Еліксир Гіркого
Вина є таким ліком. Ви повинні
його вживати в усіх недугах жо-
лудка і кишок як средство за-
сідги готове. Скоро прочищує
нездорову кров а рівночасно
скріплює органи травлення, зво-
дить їх до природного стану ді-
ланя і чезре се дає цілому тілови
велику полекшу. Кожде завед-
банє ратунку спричиняє небез-
печні наслідки для цілого орга-
нізму. Тямте що кожда жолудко-
ва недуга є небезпечна і сейчас
уживайте Трінера Американ-
ський Еліксир Гіркого Вина. Се
вам допоможе. По всіх друготарах.
JOS. TRINER,
1333-1339 S. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.

Петро Ярема
руський погребини
виповначає керичі на весіля, хрест-
ни і всякі другі забава.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
(між 7-ю а 8-ю ул.)
Телефон: Orchard 2568.

Жайновішма, навілішма і наві-
красша машина до шиття.
Цілково нова, впрост в фабрику.

Ціна \$25.00

Гарантована на 30 літ.

Шве прекрасно, легонько і тихо
Чужі агенти продають такі машини
по \$50.00. Інструкції вадармо на
письмі в рідній мові. Пришліть
\$5.00 вадатку, а я Вам пришлю ма-
шину аж на Ваш плечі. Решту
грошей авлатите пізнійше. Хто
хоче таньшу машину, нехай піше
по цїнник. Пишіть по руськи, або
так як знаєте. Адрес такій:
STEPHEN KALAKUKA
215 Moran Court, Scranton, Pa.

Русини Лінсбурга! ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ

ЩО ГРОШІ — ТО СИЛА?

Старайтесь півзвати та пічнїть скла-
дати свої ошадности в стейтовім Банку
на розі ул. Carson-a і 14-ої.
Сей банк є одним з найстарших і най-
певнійших банків, що цілковито заво-
везує Ваші ошадности. У нас склада-
ють ся гроші церковни, братські, си-
рітські і ин. Кожний, що має у нас
гроші, отримує на бажанє виїт стейт-
ових контролорів.

Продаємо **Корабельні Карти**
на найліпшій лінії, а гроші
до краю висилаємо по поч-
тєвим курсі

**German Savings
and Deposit Bank**
Cor. 14th & Carson St.,
South Side, Pittsburg, Pa.
И. Е. Рот, прес. А. П. Міллер, кас
Ол. Бучак, ур. банк.

Одинокий руский адвокат і нотар на
цїлу Америку Доктор прав
ЮЛІАН ЧУПКА
Конзулярний комісар.

Полагоджує всі справа в галичині
Пропеса свадкові і ґрунтови. Відбере
гроші від довжників. Справа війскові.
Опоряджує контракти, повномочія і всі
инші документи. Перепроводжує інтабу-
ляції і всі випис гіпотечні. 2-
3 N. Main St. WILKES-BARRE, PA.
Адрес почтовый:
JULIAN CZUPKA, LL. D.
3 N. MAIN ST. WILKES-BARRE, PA.

ЗЕМЛЮ не дасть Вам
ніхто даром!

Хто хоче купити добру
землю, нехай прибуде до
Rib Lake, Wis. Земля за
готівку або на сплати.
Почва урожайна, підсоне
здорове. Осідають тут
масами на стало Русини
і Славяне. Працю сталу
дістане кождий, хто лиш
хоче. Ціна від 6 до 10
доларів за акер. Кожний
з малим капіталом може
легко запевнити собі не-
зависиму будучність.
Прийдіть, або пишіть
на адресу: 36-39
Jakob Kapitz,
Rib Lake, Wis.

ПРЕНУМЕРУЙТЕ гумори-
стично-сатиричну часо-
пись „ШЕРШЕНЬ“!!!
Коштує \$1.50 на рік. —
SZERSZEN
439 N. 6-th. Ave. SCRANTON, PA

DR. RICHTER'S
PAIN-EXPELLER
Чоловік шарпаній болем в болю-
ний значе сей робитий корабль на
скелях. Коли Ви терпите на ревматизм,
невправильно, простуду і т. п., то тоді
спр. буйте кілька разів натирати
PAIN EXPELLER-OM,
вагально унакином, всесильним домопом-
ликом. По всіх друготарах в цілі по
25 і 50 пїт.
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl Str., New York, N. Y.

Повір на
мару
ошорону
„Котанца“

**THE FIRST
NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.**
Капітал \$50,000.00. Надвишка
і нерозділені зиски \$93,000.00.
Заснований 1864 року.
Правадить загальний банко-
вий бізнес. Видає міжнародні
моні ордери, драфти і пересилає
гроші до всіх частий сьвіта, по-
зпчає гроші на реальности. Де-
позити сего банку подвоїли
протягом послідних 5 літ і вино-
сять тепер около \$500,000.00.
Гроші пересилає через фірму
Knauth Nachod & Kuhne, New
York, N. Y.

**Російсько-
Американська Лінія.**
Одинона без пересіданя
поміж
Америкю і Росією.
(Russian-Imperial Mail Steamers.)

ПАРОХОДИ
відпливають з Нью Йорку:
„Лігуанія“ — 29 то септон.

Ціни шифнарт:
До Роттердаму. До Ливерп.
\$27.00 — III класа — \$31.00
\$33.00 III улїшнена кл. \$40.00
\$43.00 — II класа В — \$50.00

З Ливерп.:
II класа А \$57.50 — II класа В —
\$52.50 III класа \$38.50.
Крім того пасажир III-ю класою
платить \$4.00 як танку жа-
дану американським правител-
ством. 2-5

A. E. Johnson & Co.,
Gen. Pass. Agents,
27 Broadway, New York.

ВИРОБИ БРАЦКІ

машлі, шалкє, відзнакє,
хоругви, уніформи.

Ціники і прови ввсєдає
даром.

Можете писати до нас по руськи,
словенськи або польськи.

В. Н. А. І. Г. А. Н
13 N. MAIN ST.
SHENANDOAH, PA.

**METALLIC
HEELS AND
COUNTERS**

Металеві обцаси і зап'ятки.
Для майнерів, камінарів, фармерів і
всіх, що роблять при тяжкій роботі.
Зробили ві стааї, легкі до поноши,
самому можна їх наложити або кождий
пнець Вам їх наложити. Ваш нутрє
має їх на складі враз в чоботях.
Пишіть по книжочку, котра Вам бл-
ше розкаже.
UNITED SHOE MASHINERY CO.
Boston, Mass.

Григорій Кунашевський РУСЬКА КОРАБЕЛЬНА АГЕНЦІЯ

Американське Нотаріальне Бюро

179 East 3rd Street, New York, N. Y.
між сьвією А і В. Телефон: 887 Orchard

Дешева продаж шифарт до і в Європи, продаж білетів
железнодорожних і виміна грошей.
Споряджає акти нотаріальні і залагоджує всякі справи спад-
кові і війскові в старім краю.
Асекуре від огня і на житє. Управляє гороманські папери
(Citizen papers).

Порада прави даром!

Хто хотів би дістати ближчі поясненя, нехай звернеться листов-
но на повисшу адресу.

„ДУШПАСТИРЬ“

е се прекрасна, широко-руська
церковно-народна газета.

Вона виходить у Філадель-
фії кожного місяця і подає красні духовні науки, різні річі релігійно-
морального змісту та відомості зі сьвіта. В Душпастир-і печатають ся
важні для всіх оголошеня гр. кат. Епископської канцелярії. 6 там красні
образки (ілюстрації) Сьвятих і описи їх житя. Не брак там навіть весе-
лих і здорових жартів.

„ДУШПАСТИРЬ“ коштує на цілий рік так в Америці як і в ста-
рім краю дуже мало, бо лише 1 дол. 20 центів.

Гроші на „Д у ш п а с т и р я“ треба посилати поштовим переказом
(money-order-om) на адресу:

Rev. Zachary Orun, 821 N. Franklin St., Philadelphia, Pa.

Сей великий графофон можете купити за готівку або на сплату.

Сей графофон є
найціннішим в
усьх попередньо про-
даваних, є уміщен-
ий в гарній маго-
невій скриньочці ве-
личчини 18 квадрат.
цалів в ширині а
6 цалів височини,
має овідну трубу
16 цалів в пересіку
і сильний мотор
Підойма відшниль-
ки є лискуха і ні-
жкована як також
апарат до переда-
вання голосу. 10-
цалевий рухомий
кружок на рекорди
має пікльові бере-
гя. Грає все.

За готівку
\$20.00

з 5-ма 10-цале-
вими подвійни-
ми рекордами,
до вибору.

На сплату
\$22.00

з 3-ма 10-цале-
вими подвійни-
ми рекордами, до ви-
бору.

При купні мада-
є 12 доларів,
арешта по 2 дол.
місячно.
5 міс. на сплату.

З показного списку можете собі вибрати числа рекордів.

Ст русько-українські рекорди сьуть справджені в Галіччині, грають
з обох боків і коштують всего 65 центів.

- 3244 „У гаю, гай“, сьпівав М. Лоб.
3221 „Зелена рута“, „Ой я гаєм“.
3243 „Хуторно-ж моя“, сьпів. Л.
3243 „Лейка — гуцул, танець“.
3243 „Валетіла орля“, сьп. Грешор.
433 „Гей на горі, там жєнці жуть“.
435 „Дівча в сїнях стояло“.
435 „Стоїть лїврі“.
437 „Ой місяцю“.
437 „Арменський вальс“
Експертатинський вальс.

- 3242 „Ой у полі три керниченьки“.
3240 „Ой під гаєм зелененьким“.
3223 „Козачок, руський танець“.
3079 „Ой не забудь“, сьпів. Греш.
3079 „Полька-мазурка — оркестра“.
434 „Народив ся Христос“ (дуєт)
434 „Співийна ніч, ніч сьвятя“.
436 „Козаченько куда йдеш“.
436 „Змарнів я“.
436 „Гей же до чарки“, акад. хор.
762 „Над Прутом“.
762 „Домашня полька — гармонія“.
Америкапський танець.

Пішіть до нас по каталогіи граючих машин, машин до шить,
бритов, гармоній і музичних інструментів.

GLOBE RECORD & SUPPLY CO., 129 7th St., New York.

Для Церков

виконує всякі роботи з об-
сягту різбарства і позолотар-
ства як:

Жконостаси. Відтарі, қивоти і ин.
бувший управитель різбарської і
позолотарської роботи в Товари-
стві для розвитку руської штуки
у Львові.

Іван Луговян,

сo German Savings & D. Bank
S. S. Pittsburg, Pa.

Земля на продаж!

В Явірнику руським, по-
чта Улюч, Галічина, єсть
зараз до розпродажи більшими парцелями або пооди-
нокими моргами двірський обшар (т. з. мурований
двір) враз з лісами і будинками. Своя цегольня в мі-
сци, тартак в сусідстві, легко будувати ся, а та-
кож вже готовий менший фільварок (50 моргів поля
з луками) враз з мешканем і господарськими будин-
ками. Церква і школа з викладовим язиком руським
під боком. Грунт дуже урожайний і легкий до управи.
Ціна морга від 400 до 1000 корон, тягарів ніяких.
Відомість в Заряді маєтку на місци або у о. Т. Са-
войки, пароха в Селисках п. Динів.

ДАРОМ!

Дамо Вам сю прекрасну срі-
бно вугучу \$10 доларову Но-
лет-а імпортвану армонію
восьм ДАРОМ, єсли поручи-
те наш тютюн Вашим приятелям. Се є правдивий
першорядний інструмент, за котрий Ви мусїли б
заплатити в сьлєді \$10.00. — Не числімо Вам на
него ані цента. — Ми пішлемо Вам доки і наших
тютюнів як Російський, Австрійський, Турецький і
Боснійський на папіроси і до факки, всего вартости \$3.00. Ви можете
їх легко продати Вашим приятелям, повани сї тютюни мають сьвітлову
славу; їх же Европейці дуже люблять. В сєй спосіб пэмжете нам ро-
звоголосити наш тютюн.

В тїм самім пакунку з тютюном пішлемо Вам сю милозвучну Гар-
монію. За тютюн числімо Вам всего \$6.10. Пішіть нам лиш 30 цент.
почтовий марками враз з Вашим замовленем, а решту \$5.50 заплатїть
на офісї експресовїм, де можете також оглянути тютюн і Гармонію.

Єслиж пришлєте цілу належність \$6.00 враз з намовленем, то ми
пішлемо Вам ще як особий дарунок гарне фонтенове перо. Дамо Вам
все, що обіцяємо, або зверхне гроші. Ми єсмо вірогідні, тому не від-
кладайте в замовленем, а дістаєте сю срібнозвучну гармонію даром.

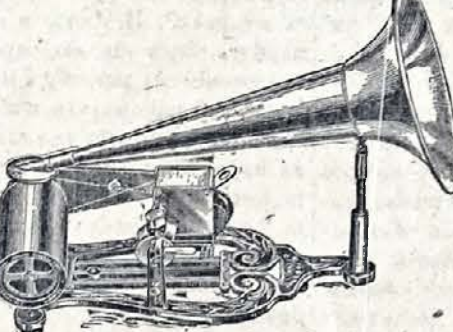
European Tobacco Co., 33 Leonard Str., Dep. 52, New York.

ДАРОМ револьвери, бритви, біжутері і и. Небувала доси там дешева нагода!

Щоб чим скорше випродати наш великий запас славних американських
годинок, ми постановили давати ДАРОМ, через 30 днів, до кожної годинки:
1 гарний 5-доларовий поліврований сталевий револьвер на 7 стрїлів, 1 загаль-
но знаву 2 доларову бритву Котлера, 1 першорядної якості подвійний голар-
ський пасок вартости 1 дол., 1 подвійно волочений ланцюжок з дармовисом
(50 цят), 1 пару шпильок до манжетів (50 цят), 1 елєгантну шпильку (25 ц.),
1 гарнїтур з 4 шпильок до ковчїрцїв (10 ц.). Всї ті так ужиточні презента,
вартости (\$9.35), посїлаємо даром в кождою замовленою годинкою, мужеською
або жіночою. Ся годинка має знаменитий викладаний камелїям осередок,
уавантований на 20 літ, накручуєсь автоматично, має найкращіи удоско-
наленя, їде докладно. Окладки подвійно волочені правдивим золотом і гарно
гравіровані. Хотїй ся годинка є вартости \$15.30, ми випїлемо її кождому на
С. О. Д. (за післяплатою) за \$5.95 в правом вільного огляненя її. Бєси
будете в неї вдоволені, заплатїть агєнтові \$5.95 і ви пересїлку а годинка і всї
дарунки будуть Ваші. Інакше не платїть, а агєнт зверне товар на наш кошт.
Се Бєс нічо не коштує побачити. Наші річи мають пошуд, і ми радо беремо
на себе равнє. Слїж пришлєте \$5.95 в замовленем ми одластимо пересїлку і
дамо Вам ще камїнь до острєня бритви вартости 1 дол. Повірі! Дамо Вам
одну годинку і всї дарунки, єсли замовите 6 годинку відразу за \$35.70.
Скажіть яку хочете годинку, мужеську чи жіночу. Памятайте, що замовляти
можя лиш до 30 днів. Память даєсь!

CARROLL CUTLER & CO., 355 Manhattan Bldg., Chicago, Ill.

Найновїша імпорт. граюча машина фонограф даром!

Сю машину отрим-
ає даром кождий
хто замовить на-
шого російского тютю-
ну за \$6.00. Не
вимагаємо від Вас
нічого більше, ли-
ше, щоб Ви при
кождій нагодї по-
ручували наш тютюн
і нашу фірму
своїм приятелям і
знакомим.

Сей імпортований
фонограф є вробле-
ний з найліпшого
металу, заосмо-
трений великою
ніжєвою трубою
і віддає чисті, ви-
разані і сильні звуки. Посїдаючи наш фонограф, можете в кождій хвилі
урядити у власній хатї музичний концерт. Вистарчить лиш накрутити ма-
шину і наложити рекорд, а почувте найкращі пісні народні, робїтничі,
весїльні, вїнятки а опер і оперет, музику на поодиноких і аложених інстру-
ментах, а також оркестр військових. Слухаючи се, не лиш Вам і цілій
Вашій Родині мило перейде час, але розвеселите також своїх приятелїв і
сусїдів.

Наш фонограф є одним з найліпших, які сьуть під сю пору знаїні. За
такий фонограф Ви мусїли б заплатити в кождїй штотї найменше \$12.00.
Ми даємо Вам сей фонограф цілком даром. Прїшлїть нам 50 центів
задатку (марками), а ми пішлемо Вам найліпший російський тютюн варт-
ости \$6.00 і сей правдивий імпортований фонограф враз з рекордами і по-
ясєнями ужити. По огляненю в експресовї офісї доплатите решту \$5.50.
В хатї можете випробувати наш фонограф і переконаєтє ся о його вартости,
а єслиби Ви по були вдоволені, можете вернути нам тютюн і фонограф,
а ми відшлємо Вам всї виплачені гроші.

Повисше предложєне є ясєне і зрозумїле і нема в нїм ніякого риванка
або втрапи. Корїстайте а нагода сєйчас, а побачите, що будете вдоволені.

RUSSIAN TOBACCO COMPANY

132 Nassau St., Dep. 8,

New York, N. Y.

TURKEY RED

CIGARETTES

виробляють ся з найчи-
стїйшого турецького тютю-
ну і визначають ся зна-
менитим запахом, який
находить ся лиш в цїга-
ретах найліпшого рода.

Купіть пачку ще нинї

Спробуйте лиш одну пачку,
а певно ніколи несподїте ку-
рити иньших. Президент Злу-
ченїх Держав не може ку-
рити лїших від TURKEY
RED CIGARETTES.

Продаєсь по всїх снєпах.
S. Anagyros, корпор., власність
The American Tobacco Co.

10 For 10¢

Оден з найбільших броварів в Америці.

Варить пиво на
краєвий спосіб,
без всяких примі-
шок.

Хто лиш раз
покоштує сего пи-
ва, то иншого вже
не буде пити.

Голова від него
ніколи не болить,
бо єсть здорове і
поживне.

F150

Не треба его зреш-
то хвалити, бо
добре само за себе
говорить.

E. ROBINSON'S SONS,

Lager Beer Brewery,

435 to 455 N. 7-th Str., Scranton, Pa.

Telephone calls:
General Office 2333, Night Call 4854.

ДАРОМ вилїчите себе самі!

Лїка „Galen“ вилїчили тисячі людей, вони вилїчать і
Вас. Пощо платити великанські суми грошей за ліченє
наколи Ви можете вилїчити себе самі і таньо. Пришлїть
свою точну адресу, імя і прозвисько і пішіть який ну-
мер з 10 лїків Ви хочете, а ми Вам зараз вишлемо одну
прїбку даром. Rumatina лічить ревматизм, невральгію.
Pepsola лічить болїзни жолудка і т. п. внутрішні недуги.
Fortola, патентований лїк для нервовних, ослабле-
них та утративших полові сили. Sanguinolа вилїчує
лихорадку, малокровність і др. Asmola лічить зі зна-
менитим успїхом всї грудні болїзни, як чахотку,
астму і хронїчний кашель. Virola лічить трипер, ви-
лїчує і т. п. Немога вилїчить в короткім часї геморої-
ди і затрєбєє крови. Merpota цілковито лічить сифі-
ліс і рани по тілі. Pelocresce являє ся хорошим лї-
ком проти випаданя волося і болю голови. Profilacta
вилїчує в короткім часї всї жіночі недуги. Пішіть до

GALEN CHEMICAL CO., 2121 Broadway, New York City.

Одинока вірцево уряджена

ДРУКАРНЯ „СВОБОДИ“

затрудняє добре вишислений друкарський
персональ, посїдає найновїші машини, аи
тємє ріжнородні гарні черенні і припраок.

Виконує

всякі друкарські роботи

точно, гарно і по низьких цінах.

Впов. Родимці, як тожє Відділі і члєни Р. Н. Союзу“ по-
винні в всяких друкарських роботах удавати ся лїше
до своєї друкарні „Свободи.“ — Адрес:

184 Hudson Street, New York, N. Y.

Під розвагу делегатам на сегорічну Конвенцію.

3.

Попри інші проху ла-скаво приймати також і мій проєкт під розвагу на маючий відбутися слідуєчого тижня конвенції.

1) Наша організація, Богови дяка, діждала ся вже гарного майна, який є уміщений в шістьох чи більше банках. З власного досвіду знаю, що банк не платить ніколи більшого проценту, як 3 або 3½ від сотки. Чи не далоб ся отже вибрати всі гроші Р. Н. Союзу з банків і заложити свій банк. В сей спосіб нашою власністю не будемо спомагати всяких дерешків, але противно, станемо неодному в підмоці. Припустім, що капітал Р. Н. Союзу сам був би замалий до введення в житє такої інституції, то на мою гадку сему можнаб зарадити в сей спосіб, щоб закликати більше грошевитих Українців у спілку.

2) Наш народ, неписьменний по більшій часті, приголюканий і прибитий, прийшовши на нову землю, звичайно товпить ся цілими громадами по великих містах і тут заселює найбрудніші, найнужденніші вулиці. В Галичині був він залежний, наймитом і невільником польського шляхтича — тут, ніби на вільній землі попадає може в ще гіршу неволю: боса-капіталіста. А тимчасом тутешній Уряд має мільони плодючої землі до роздачі або зовсім даром, або тільки за басчно низьку ціну. Брак тільки одного: показати нашим чорноробам де та земля, та в який спосіб її дістати.

Після моєї гадки, повинно се бути задачею Р. Н. Союзу, а головню теперішньої Конвенції постарати ся о розвязку того пекучого питання. Пропоную отже, щоб теперішня головна Конвенція з поміж себе вибрала комісію з компетентних, опитних людей, які утворили б колонізаційну комісію. Ся комісія малаб вишукувати відповідні підселені землі, провірювати їх якість і туди звертати охочих. В сей спосіб найлегше положить ся границю хоч деяким визискам і оборонить ся хотяйби дрібну часть нашої суспільности перед винародовлюванем ся.

3) Це до органу Р. Н. Союзу то згідно з попередніми уже голосами і я заявляю ся за тим, щоб побільшити його хотяйби до 12 сторін. Се дійсно бувби встид для такої великої і могутньої організації трохи гірше не подбати про „свій мозок“, яким повинен бути її орган.

4) Чув я часто, і як знаю, піднесе ся се рівнож і на Конвенції, щоб посмертне по жінці члена Р. Н. Союзу виплачувати тільки в таким случаю, коли і вона була членом. По жінці члена, яка не булаб членом рівночасно і сама, не малоб ся виплачувати ніякого посмертного. Після моєї гадки

се є несправедливо. Бо за щож має ся карати нещасні сиротята і так вже важко покарані стратою матери. Коли батько їх не маючий ніякого майна, знайшовби ся по смерті жінки без праці, щож тоді з ними сталоб ся?... А посмертне по матерп, виплачуване як і до сих пор, хоч яко-такто запобіглоб біді. Тому вношу, щоб посмертне по жінці члена виплачувало ся як і до сих пор.

Іван Грег
Chicago, Ill.

4.

В оголошеню про Конвенцію та кваліфікації канделарів, зазначив головний Уряд Р. Н. Союзу, що делегатом може бути тільки чоловік письменний, то є знаючий читати і писати.

І хоть в тім розпорядженю з одного боку є рація, то з другого після моєї гадки воно зробило величезну кривду тисячам і соткам наших неписьмених людей. Чиж вони сему винні, що не мали де навчити ся письма? Таж в Галичині лє ся кров за школи, па-дуть трупи за право науки... І чомуж ми, сих наших неписьмених братів, покараних і тактяжко, бо темних, маємо ще раз карати? А коли припустім — є такий відділ, в якому нема письменних людей, що в виду лаяцької і мадярської епіки в старім краю є дуже правдоподібне, то чиж такий відділ не має вже мати зовсім права до голосу на конвенції? Прошу отже Вп. п. Делегатів над тим застановити ся і якось тому зарадити.

Рівнож підношу, що Р. Н. Союз повинен купити дім на власність і то в Нью-Йорку. Тут містила-б ся друкарня „Свободи“, офіс головного Уряду, можливо що і Емігр. Дім і т. п. Підношу з натиском, що дім повинен находити ся в Нью-Йорку, а то тому, що тут ціна реальностей з року на рік незвичайно росте в гору як в деяких інших містах, тому то вложений в дім капітал приніс би величезний процент. По друге Нью-Йорк, се метрополія цілої Америки де сходять ся усі нятки духового і фінансового життя. А по третє, тут висідають новоприбуші емігранти, які на першім своїм кроці потребують найбільшої помочи і поради. З тих то причин Р. Н. Союз, колиб ухвалив купувати дім, повинен його купити тільки в Нью-Йорку.

Прошу отже Вп. Делегатів взяти мої гадки під розвагу.

Грег. Пиртко чл. від. 66.

5.

Після моєї гадки § 193. статутів Р. Н. Союзу є зовсім невистарчаючий. Бо Братя Союзовці подумайте над тим: той § стоить на папері, однак не має ніякої сили. Прийде до Брацтва Іван чи Гриць, принесе від лікаря декларацію, запри-сигне ся, що він греко-

католик, тай просить о при-нятє в члени Р. Н. Союзу. Уряд його приймас, бо Господь там може знати, що у нього на душі або в сер-цю. А наш Гриць чи Іван по 30-ох днях ставши чле-ном, пошкандибав покло-нитися Миколушці-катови, або пристав до презбитеря.

Говори йому що, то він і вилає ся, скаже, що вся-кому до того засі, якої він віри. Він заплатив на мін-тінгу свій розмет і конець. Поза тим Р. Н. Союз не має до нього права.

Щоб отже сему лихови зарадити, повинна Головна Конвенція дати власть Головному Духовному Управителеви контролювати сповідні картки. Р. Н. Союз мусівби до кожного відділу розіслати відповідну скіль-кість сповідних карток, які уряд відділу роздав би своїм членам. Сі мусіли-б ті карт-ки дати підписати гр. кат. священникови; в сей спосіб зналоб ся, хто з членів кланяє ся Миколі.

Гр. Овога чл. від. 29.

6.

Речинець надсилання до часописів проєктів уже скін-чив ся, позаяк се число „Свободи“ є останнє пе-ред виїздом делегатів на XI-ту Головну Конвенцію Р. Н. Союзу до Cleveland, Ohio.

Яко член Р. Н. Союзу вношу ще один проєкт і то новий, позаяк такого про-єкту ніхто ще дотепер не вніс. На мою думку про-єкт се важний і не потяг-не за собою ніяких коштів.

Ніхто може не має на сьвітї так тяжких условн до життя і розвою, як ми, Русини. Примірів на се не треба шукати, бо видимо то в щоденнім житю; та ми уже так з нашим лихолітем зжили ся, що не уважаємо його за щось надзвичайно-го. Наших людей назива-ють різно: темними, про-стаками, непросвіченими, некультурними, лінивими і Бог зна як ще. Та оно так не є. Наш робітник, хлібо-роб чи урядник єсть по більшій часті чесною, со-вісною і примірною люди-ною, а молодіж наша до-казує в школах що до по-ступу в науках майже ге-ройства і то о голоді і хо-лоді та серед таких обста-вин, яких не знеслаби инь-ша молодіж. Розуміє ся суть і винятки, але зникаючо малі.

Запитайте ся прм. пере-сїчного Німця, яким язи-ком він говорить то відпо-вість вам все, що німець-ким. Американець уміє ли-ше виключно по англійськи. В тім язиці він образував ся і сим язиком все послу-гує ся. Не треба мабуть і згадувати, що через то да-леко улекшене у них обра-зованє, бож образовати ся в однім язиці або в пя-тьох, то чейже не мала ріж-ниці.

А якже-ж у нас. У нас пересїчний Русин, то справ-дішний лінгвініст (чоловік, що знає кілька язиків). У-же в краю мусить уміти 3

або і 4 мови, а опісля в погони за хлібом змушений учити ся і иньших мов, та-ких, які уживають там де його нужда загнала за хлі-бом. Не виходить з того, щоби не треба учити ся чужих мов, навпаки, тре-ба, бо чим більше хто у-міє, тим ліпше. Розходять ся головню о нашу рідну мову, аби она не була в такій поневірці і непопа-нованю як дотепер. Нашу мову нехтують навіть ті, котрим ми даємо заробля-ти і котрі повинні з нами нашою рідною мовою по-слуговати ся.

От придивім ся, як то оно діє ся по компаніях ко-рабельних. Наших людей іде багато до Америки, Ка-нади і Бразилії, а чи ма-ють ті компанії руські дру-ки і різні інформації? Ні!... Друкують по польски, по німецьки, по мадярски, по сербски і т. д., а навіть по жидівськи, а нашою дасть Бог. Жиди за старанем сво-їх кагальних організацій вибороли собі навіть кошер-ну їду на кораблях.

Чиж годить ся нам мов-чати? Ні!

Я вірю, що еслиби яка більша наша організація від-несла ся до тих корабель-них компаній, через які нші люди найбільше ідуть, з жаданем узгляднення на-шої руської мови, то ком-панії ті певно не відмови-либ. Се однак може зроби-ти лише тільки чисельна організація, а не якийсь малий відділ або поодинокі люди, бо з ними ніхто не числив би ся.

Найвідповіднішим до то-го речником народу являє-ся як раз Р. Н. Союз в А-мериці. Бєли він сю спра-ву возьме під розвагу і по-старас ся впровадити в жи-тє, зробить не аби яке важ-не народне діло, через яке скористає много наша рід-на мова і немало наших людей знайде приміщенє в корабельних товариствах як урядники.

Проте вношу, щоби Р. Н. Союз сею справою на Головній Конвенції щиро-заяв ся. Перепровадженє сего проєкту дуже легке. Вибрати комітет з 5—6 лю-дей, які малиб зладити від-повідні циркулярї до кора-бельних компаній і їх туди заслати. Маємо чейже здіб-них людей, котрі німець-кою і англійською мовою добре володіють. Думаю, що не буде такого, хтоби тої малої а так важної пра-ці для свого народу не під-няв ся.

Если компанії корабельні окажуть охоту до узглад-нення сеї просьби, тоді ли-шає ся сему комітетови зладити відповідну відозву до американських і старо-крайських руських газет, аби повідомили наш загал, щоби у всіх справах уда-вав ся до сих компаній ли-ше в своїй рідній мові.

Антін Кичак,
член Р. Н. Союзу.

7.

Розваживши то все, що було до тепер писане в

„Свободі“ хотівбим і я під-дати під розвагу деякі свої гадки. В послінім числі „Свободи“ п. Кречковский вєспінув, щоб посмертне по женах членів Р. Н. Со-юзу виплачувано о 50 про-цент менше, як до сего ча-су. Дуже гарно і я єсьм за тим, позаяк тим спосо-бом зменшили би ся видат-ки на розмет, а число чле-нів побільшило би ся. Од-нак з другої сторони, після моєї гадки не можуть по-зістати лише дві кляси що до розмету, себ-то А і Б, як до тепер, а треба ще третої; члени чи членкині, котрі належалиб до сеї тре-тої кляси, булиби вписані на 250 дол. посмертного, з тими самими иньшими пра-вами що кляса Б.

Рівнож п. Миланович з Jersey City дав проєкт що до еміграційного дому. Рі-се дуже ідеальна, але також коштовна. Лучше булоб ку-пити в New Yorku дім на власність Р. Н. Союзу, в котрім могли би ся помі-стити не лише друкарня, але і всі канцелярії Р. Н. Союзу, як також і дім емі-граційний. Купити дім в New Yorku коштувалоб що найменше яких 125 до 150 тисяч доларів, однак з дру-гої сторони нап Р. Н. Союз не єсть вже таким бідоло-хою, щоб не міг собі по-зволити на закупно власно-го дому. Припустім, що миб купили дім за 150 тисяч доларів; готівкою можемо зложити 50 тисяч, а решту т. є. 100.000 лишилоб ся на сплату в піврічних або кварталних ратах на час 15 літ. Сплата тої суми ви-носилаб на піврічні рати по 3.334 доларів (має ся розу-міти лише самий капітал), а розложивши на місяці, виносилаби суму 556 до-ларів місячно, котру то суму якби вчислити до розмету, то випалоб на одного члена (при тій скількості яка те-пер єсть) по чотири центи. Має розуміти ся, що від суми 100.000 доларів пла-тилоби ся процент через 15 літ; але еслиби кождий член дав лише 5 центів мі-сячно до розмету більше, то ми можемо цілком певно суму 100.000 доларів спла-тити в протягу 15 літ. З сего видимо, що для нас булаб се велика користь допла-тити 5 центів (а хотяйби і 6) місячно до розмету але за те мати свій власний дім вартости 150.000 до-ларів.

Дальше, Бр. Сьв. О. Ні-кола від. 104 подає між иньшими, щоб кождий член примусово мусів сповідати ся раз в рік. Оно би дуже добре було, еслиби у всіх місцевостях, де суть відді-ли Р. Н. Союзу були і цер-кви. А я єсьм переконаний що може всего ¾ части

відділів находять ся в та-ких місцевостях, а члени решти відділів мусівби хо-дити або їздити до иньших місцевостей. В робітний день позістати кому в дома не єсть так легко, а в ве-ділю трудно знова дочека-тись, позаяк перед сьв. Ве-ликодними звичайно єсть дуже много охочих до спо-віді. Я самий переконав ся о правді сего на собі, по-заяк їздив три рази і за кождим разом повернув до мів не висповіданий. Такай отже параграф годї булоб впровадити в практику, а тим більше, що до сего годї когось змушувати: хто має добру волю, то поста-раєсь о се щоби так було. Але змушувати кого до сповіді є цілком злишним і хіба вельми мала користь булаб з таких примусових католиків.

Рівнож повинно бє ся змінити параграф 197 що до плачення вступного в той спосіб:

до літ 25—	50 центів
„ „ 30—	75 „
„ „ 31—	1.00 дол.
„ „ 32—	1.25 „
„ „ 33—	1.50 „
„ „ 34—	1.75 „
„ „ 35—	2.00 „
„ „ 36—	2.50 „
„ „ 37—	3.00 „
„ „ 38—	3.50 „
„ „ 39—	4.00 „
„ „ 40—	4.50 „

а від літ 40 по 1.50 дол. більше.

П. Радичкий.

— Парафія в Ford City, Pa. потребує від 1-го жовтня дяко-учителя. Дялятого прошу зголо-сити ся на адресу:
Box 2, Ford City, Pa.

Малі фарми

мож набути по дуже низькій ці-ні, бо тільки за \$163, земля уро-жайна величина 10.000 квард-стіп (с. є. 4 повні лоти). Земля ся лежить між багатого фабриками, близько кар і стації залізничної а віддалена є 40 минут їзди від ню йорка в місті Metuchen, N. J. Услівя дуже годіні, мож спла-чувати місячними ратами. Сп-ішіть ся, бо земля ся вже майже на розпродано. Пишіть і при-ходіть на адресу:

P. DINDA,
26 Cortlandt str., Room 117
New York.
Telp.: 1812 Cortlandt.

ЖЕЛІЗНИЦЬКИЙ
ГОДИНИК
 для
 чоловіка
 і жінок, накручує
 ся без ключика,
 поволочуваний,
 в гарантію на 20
 літ, подвійні ку-
 верти красно ви-
 шивані. Ходить без-
 условно точно на спеціально зроб-
 лений для людей, котрі робить пре-
 зисний, і гарантує ся на 20 літ. Не-
 звичайна нагода. Ми виплемо сей
 годинник на кожду адресу за посеред-
 тою (C. O. D.) \$5.75 і за аворот пере-
 силки, в тим привілеєм, що кождий
 може його оглянути, і если єму не по-
 добає ся — то тоді не потребує платити
 ані одного цента. За такий годинник у
 аншого купця треба заплатити 35 дол.
 Дуже гарний 14 кар. золотом поволо-
 чений ланцюшок в дармовном — де-
 дає ся даром до кождого годинника.
EXCELSIOR WATCH CO.
 1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

Новість! Кождий може бути сам друкарем. Кож-
 дий потрафить зробити собі сам печатку
 за такі гроші.

Новість!
 Ми поста-
 рали ся о
руські гумові букви яких до сего часу в Аме-
 рики не було.
 В пуделку знаходять ся 312 руських букв, форма на печатку о 3
 рядах, ручка, фарба і щипці; все то разом коштує 75 центів.
 Маємо також латинські букви по 25, 50 і 75 центів.
 Агентам відповідний раб. — Гроші треба присилати монї-ордером,
 бо стемісїв почтових не приймаємо.
RUSKA KNYHARNIA
 439 NORTH 6th AVENUE, SCRANTON, PA.